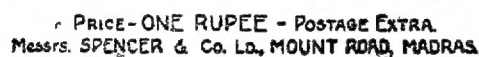

సంచిక ౧౬

(1044)

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖ,
తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు
మున్నగువాటికి సిద్ధోషధము.
పలువురు పయోగించి, పెక్కు
నన్తానపతములనంపియున్నారు.
ఒకమారు ఉపయోగించిన దాని
అన్యతోపయోగము మీకే
తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

2. రామానుజతన్మయ్ వీధి, సోకారుపేట స్టాంపు, చుర్రాసు

సత్యగ్రహవ్రతము.

రైతుల భావములు.

కై గారైతుల నిర్దేశించి కమిషనరుగారు రుప్యసించిన పిదప రైతులెవ్వరైన తమతో ధారాళముగా మాట్లాడవచ్చునని కమిషనరుగారు చెప్పగా 12 మంది ఒకరిచేతుక సెకరు వారిలో మాట్లాడి తమ వాస్తవాభిప్రాయముల చెప్పిరి.

నరసింహభాయిగారు:—మేము ఇప్పుడు జరుపుచున్న ఈ పోరు ప్రభుత్వమువారికి కట్టము గలిగించుటకు గాదు. మాలో భాగ్యవంతులు తమ పన్నులను చెల్లించియుండినచో (కమిషనరుగారు చెల్లించుభాగ్యవంతులకి తేలిక వారు చెల్లించును) పేదవారును చెల్లించి కట్టముల ననుభవించవలసి వచ్చును.

కమిషనరు:—పోరులేదని చెప్పటం అబద్ధము. మహాత్మా గాంధీ ఇది పోరునియే చెప్పుచున్నాడు. ఇతరులు నిశ్చేయము చున్నారు. (అని కల్లభభాయిగారి వైపు చూచిరి.)

కల్లభభాయిగారు:—ఇంతకుముందు మాట్లాడినవారును ఇది పోరుగాదని చెప్పలేదు. పోరునియే ఒప్పుకొనుచున్నారు. అధికారులకు చిత్తుల గలిగించుట కిది సలహాపడుటలేదని అతిదు వదించెను.

కల్లభభాయిగారింకను ఏమియో చెప్పబోవుచుండగా మీరేమైన నుపన్యసించెదరా యని కమిషనరడిగెను. అచటను దాబాదలో మలయుందు పనిచేయువారల సమ్మెకట్టు సరు సస్యగుర్చి నూచింపబోవుచుంటి నని కల్లభభాయి గారు ప్రత్యుత్తర మొసరిరి.

కమిషనరు:—నరే! కానిండు, నేడంతయు మనది.

కల్లభభాయి గారు:—కమిషనరుగారు అచటను దాబాద మరలపనిగొల్పడ సమ్మెకట్టును గుర్చియు వారు పట్టిక ప్రతిజ్ఞను గాల్చియు నుండిరి. అవిషయమునుగుర్చి నే సెకటి లేందు మూలలను బల్కెదను. ఆసంతోషమునందు పనిచేయుటానిన వారిలో నే సెకట్టడ ను. మరల పనివాండ్లు తమ ప్రతిజ్ఞలను నిలుపుకొనలేద నుట అసత్యమని ఖండితముగా చెప్పగలను. మధ్యనర్తినేర్పట చుచిధానమును చరల అధిపతులు అంగీకరించుచో, మధ్యనర్తినర్తయించు శీతములరేట్లను పనివాండ్లు శిరసావహించి మఱల పనిలో ప్రవేశించెదనని మొదటినుండియు వ్యక్తపరచబడియో యుండెను. మొదట ఏర్పడుచుకొనిన సమాధానమునందు ఒక మధ్యనర్తిన నియమించరలె ననియు, మొదటిదినము నూటికి రిర చొప్పున, రెండవదినము నూటికి 20 చొప్పున మూడవ దినమునండి ఉద్యోగమరతుల ననుసరించి హెచ్చుకట్టుల యేర్పాటుతో నూటికి 27½ చొప్పున వేరవచ్చునని సరిగవో పనివాండ్లు పనిని ప్రవేశించుచుదనియు మరతులగ జెప్పబడి యుండెను. మధ్యనర్తినేర్పటము పనివాండ్ల కిష్టమేయని యు, ఇది మొదటినుండియు వాటిప్రతిజ్ఞ కేమాత్రమును భంగ కారి కాదని యునై సమాధానము నేర్పట చుటకు చాలదినములు ముందే ప్రకటించబడిన. సమాధానపువరకు ప్రకటించబడిన సభకు ప్రాబ్ గారును దయ చేసి యుండిరి. గాంధీగారి యెడల తమకు విశేషగౌరవము గలదని వారు (ప్రాబ్ గారు) అనుచున్నారు. (కమిషనరు:—వాస్తవమే) ప్రాబ్ గారియెడలను గాంధీగారికి విశేషగౌరవ ముగలదు. అట్టిగౌరవము నాకునుగలదు. ఆసభలో పనివాండ్లెల్ల పన్నును గాంధీగారి కలహలనే యనుసరించు నుండునెడ వ్యామును తప్పక కట్టవని ప్రాబ్ గారే చెప్పియుండిరి. నేను నట్లే చెప్పెదను. ఈవిషయమునందు మీరు గాంధీగారి కలహలను అనువర్తించినచో, ప్రాబ్ గారియొద్ద మీకు తప్పక వ్యామును గలగును. ఇప్పుడైనను కమిషనరుగారి కిష్టమేయో విచారకనంపుము సెకవారి నేర్పటవిషయెడల ఆసంఘము వారి తీర్మానమును మన ప్రతిజ్ఞలకు భంగకారి కాదని దానిని తప్పక అంగీకరించెదను.

ఒక వ్యవసాయకుని విజ్ఞాననమరు.

ఒక వ్యవసాయకుడు:—ప్రభుత్వమువారే మాకు తల్లి తండ్రి తోడునడ. ఏన్నటికిని లభింపజాలని తమదర్శన భాగ్యమునకు కట్టకు పోకపరిమితనందము గలిగించినది. తమరు మా గ్రామములకు దయచేసి మావైకులను నిర్ణయింపవలెనని గ్రామజనుల కత్తుమున మిమ్మును ప్రార్థించుచున్నాము. మా యిండ్లలో భాగ్యపురింపయ్యెను తను. ప్లేగువ్యాధి మమ్ము బిడించుచున్నది. 1915 సంవత్సరమున మణుగు 2 రూ॥ ల కన్ను బాజిభాగ్యము ఇప్పుడు రూ॥ 3-4.00 కమ్ముచున్నది. బియ్యము ధర మణుగు 4 రూ॥ నుండి 6 రూ॥ ల వరకు

నున్నది. వ్యాయకాస్త్రము ప్రకారము మేము మాహరుత్సావులను నిలువయుంచు కొనగూడదు గదా! ఇట్లుండగా పేద వారికన్నము దొరకుటెట్లు? మీకుచెల్లించుటకు డబ్బుఎక్కడ నుండివచ్చును? ఇనుమువలె వెరిగిపోవుటచే నాగళ్లును ఇతర పనిముట్లును ప్రేయమైనవి. ఇదివరకు 2, 3 రూ॥ లకు వచ్చు సరకులకు ఇప్పుడు 12 రూ॥ ల ధరయ్యెనది. పనివాండ్లును నులభముగా దొరకుటలేదు. ఇదివరకు 3 అకాలకు వచ్చు కూలివాని కిప్పుడు 6 అకాలం ఇయ్యవలసి వచ్చుచున్నది. సర్కారువారు మమ్ము కరుణించవలెను.

కమిషనరు:—ఇతర ప్రశ్నలకు నేనిప్పుడేమియు సమాధాన మీరు దలచుకొనలేదు. మీరు సామ్యు చెల్లించెదరో చెల్లించరో చెప్పడు.

మోహన్ లాల్ పండి-ఇప్పుడు సామ్యు చెల్లించుచును, చెల్లించుమానునది. ప్రశ్న కాదు. వ్యామును ఆవ్యామునా, అనునదియే ప్రశ్న మా మెడల విలువ 4 అకాలకు తక్కువ యని మేముచెప్పమంటిమి. కాని మావాక్యములను ప్రభుత్వ మువారు నమ్మరు. ప్రస్తుత యుద్ధసమయమునందు ప్రభుత్వము వారు డబ్బుచాలక కష్టపడుచున్నార గాన మావైకుల విలువ 4-అకాలకు తక్కువ యని ప్రభుత్వము వారు ఒప్పుకొనినచో మేము మావాక్యములను చెల్లించివేసెదము. గౌరవవంతుల కృతసాయకునిమాట అసత్యమని ప్రోపిచేసి తలారి (గ్రామవాగ్ధి) మాటసత్యమని అంగీకరించుటయే దుష్కరముగ నున్నది. పూర్వము వారికిప్పుడగు సత్యముకొనుట తనరాజ్యమును వదిలివేసిన విషయము హిందూకాస్త్రములందు మే మెఱుంగుదుము. వ్యామునుకొనుటను సత్యము కొనుటను కొంతభూమిని గోల్పోయి నను మేము లత్యక్తి పట్టెను. మేము సంపూర్ణముగా యోచించి యే మాప్రతిజ్ఞను వైకొంటిమి. నూరుగురు పడమటి వైపున ఉదయించ బోయినను మేము మాప్రతిజ్ఞను నిడవము. అట్లు గాక ప్రభుత్వమువారు మాకు న్యాయవాదము చేయబూనినచో మేము వెళుము. చలించును.

మోలీలాల్ గారు:—నేను ఈవిషయ కమిషనరుగారిని దర్శించితిని. వారు కడుమంచివారు. మనము తప్పుక సామ్యు చెల్లించవలసినదే. కమిషనరుగారు చెప్పినట్లు శిక్షలలో నూటికి 80 శాతం చెల్లింపబడిన ఇంకను బాకియున్నదానిపై 9 మాసములకు వడ్డీ విషయమేకదా యిప్పుడుండునది. ఇట్టి స్థితులుండగ, పాపకులను పాలితులకును ఏ భావముగలిగింప వీలైనచో ప్రభుత్వమువారు వడ్డీరూపమున పట్టముందు సామ్యుకుగాను నేను 1000 రూ॥ల నిచ్చెదను.

కమిషనరు గారు:—ప్రభుత్వమువారు సామ్యులేక చిత్తుపడుటలేదు. ఈయనలసిన బాకీకి ఒక దమ్మిడియైన అధికముగా మీరు చెల్లించ వలసరములేదు.

నరహరి భాయి:—అసిస్టెంటు కలెక్టరుగారు మా గ్రామమునకు వచ్చినప్పుడు వామిద బారీచేయబడిన జప్తు నోటీసును ఆయనకు చూపితిని. నేను ప్రభుత్వము వారికి ఎంత బాకీ యున్నానో అంతకు సరుమగు భూమినే మీరు జప్తు చేయగలరని నేను వారికి చెప్పితిని. 4 రూ॥ల శిక్షను రా బట్టుకొనుటకు 4 వేల రూ॥ల భూమిని ప్రభుత్వము వారు జప్తు చేసెదరా? అది వ్యాముమా?

ప్రాబ్ గారి కడపటి నాక్యములు.

కమిషనరు:—నరే ఇది యంతయు ప్రభుత్వమువారి చిత్తము. అది 4 రూ॥ల శిక్షను గాబట్టుకొను విషయము కాదు. రిర కోట్ల ప్రజలకు సంబంధించినది. మీరు చేయు చున్నట్లు మిమ్మును చేయనిచ్చినచో, భరతజాతి యంతయు ఇట్లే చేయును. నేను చెప్పవలసిన విషయములు ముగిసినవి. కడపటి తీర్మానమును మీరే చేసికొనవలెను. “సన్నాధిని” అసిస్టెంట్ యిన్ షిప్ మియం చలించెడు. మీరు “సన్నాధిని” వారు గదా! (బొంబాయి కానికల్.)

సాహసము కార్యము:—సింహాశ్రయలో కుంతా రానదిలో గతయాదివారము నాడు కొందఱు దుకాణదారులు స్నానము చేయుచుండిరి. ఒకడు పీకబంటి నీటిలోస్నానము చేయుచుండెను. వాని కాళ్లు ఆకళ్ళకుముగ తేలిపోవుట వలన వాడు నీటముగ ను. వానిని రక్షించుటకు మఱియొకడు బోయెను గాని నీట మునుగుచుండిన వాడు తన ఆక్రతులలో సహాయకారిని గట్టిగ కొగిలించు కొనుట వలన వారిరువురును మునుగుటకు సిద్ధమైరి. ఆ సమయమున గజ ఈత గాల్చియున్న బోనికి బోయి మిక్కిలి కష్టముతో వానినిద్రువరిని గట్టున చేర్చిరి. వాగు ఇరువురు ప్రస్తుతము ఆనువుత్రిలో జీకిత్తును బొందుచున్నారు.

త్రాగిన రిక్నావాడు చెరువులో యముడుట:—సింహాశ్రయలో కాండిలో గతసోమవారము సాహంకాలమున యొక రిక్నావాడు త్రాగి స్నానము చేయుటకు చెరువులో దుమికెను. వాడెలిసిపోవుట చూచి కొందఱు ఒకవస్త్రమును నీటిలోనికి విసరిరి గాని వాడు దానిని అందుకొన నిష్టపడలేదు. పోలీసు కనిస్తేలు లిరువురు పడవలో జెరువులో ప్రయాణముచేసి వాని కొక తెన్నును అందిచ్చిరి కాని దానినికూడ పట్టుకొనుటకు వాడు ఇష్టపడలేదు. రిక్నావాడు మునిగిపోవుటకు సిద్ధముగ నుండి నపుడు గన్నియను పోలీసు కనిస్తేలు నీటిలోని కుళికి మునిగి పోవుచుండిన వాని జుట్టును పట్టుకొని వైకిచీసి వానిని పడవలో ఒడవేసి ఒడ్డుకువచ్చెను. రిక్నావాడు ప్రస్తుతము వైద్యశాలలో జీకిత్తుకొందు చున్నాడు.

బాలికలను వదించుట:—కూనూరులో బాలల్లా వారి గుట్టుకు సమీపములో సెక దినమున ఇరువురు కైస్త్రవ బాలికలు యాడుకొనుచుండిరి. వారు ధరించిన నగల కాశీపడి వాటిని ఆపవారిండు నుద్దేశములతో ఎవరోని ఆప సెకడు వారి దికిబోయి మీరు నాతోవచ్చిన నేను మీకు చాతులేలు లు, బిస్కెట్లు ఇచ్చెదననగ వారించుట కాశీపడి వాని వెనుక నే గోయిరి. వాడు వారిని ఎంతదూరము తీసికొనిబోయినను ఎవరో ఒకరు వచ్చుచునే యుండుటచే తనపని సాగించుకొనుటకు వానికి సమయము చిక్కినదికాదు. బాలికలకు ఈమాట అమాట చెప్పి వాడు వారిని దూర దూరముగ దీనుకొనిపోవుచుండెను. తుదకొకడు వానిని చూచి యనుమానపడి వానిని పట్టుకొని కూనూరునకు దీనుకువచ్చెను. అచ్చట అంతాని పోలీసు వారి యాధీనము చేయబడును. వేను విచారణ జరుగును.

స్వామిద్రోహులగు మునగలుకోర్డునాకయలు:—మధుర జిల్లాలో పెరియపులమను గ్రామములో నొకడు ఒకనిపైడికి పొంది డిక్రీని ఆమలుజరిగించుటకు ప్రతివాదికి నోటీసులు చేయించెను. నోటీసుల కత్తు పట్టుపడనందున వారంటుచేయించి ప్రతివాదిని వారంటు సర్వేచేయువారికి ఒప్పగించుటకు డిక్రీపొందినవాడు వారిలో గూడ ప్రతివాది గ్రామమునకు బోయెను. అచ్చట వారిలీలు సర్వేదారులు ప్రతివాదితో నేకి భవించి వానిని బలవంతమున ప్రతివాది ఇంటిలోదోసిరి. ప్రతివాదిట మంది సహకారులతో వానిని స్తంభమున కుదిరిచి గట్టిగట్టికొట్టి బలవంతముగ వారంటు వైకము ముట్టినట్లు వారంటిటువైని వ్రాసి చేవ్రాలు చేసిరి. వాది తన గ్రామమునకు దిరిగి వచ్చి మేజిస్ట్రేటు గారియొద్ద కేసు చేసెను. మేజిస్ట్రేటు గారు విచారణ నిమిత్తము కేసును జిల్లా కోర్టునకు బంపిరి. జడ్జిగారు కేసు విచారణ చేసిరి. జూరీలకు నేరస్థుల యందు దోష మగుపడలేదు. జడ్జిగారు వారి తీర్మానమును అంగీకరించి నేరస్థులనుడదరి.

OTTO DILBAHAR. THE JOURNALS OF ORIENTALS. BRIGHTFUL & LASTING. Image of a person on a camel.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన. ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.) ఇన్నిటికాలపు దుది కనువగునది, సాటిలేని చునోష్ణమగు మువాసనగలది. ఆటో-హోలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చుబోతు సిద్ధము చేయబడిన కేరల పుష్పసారము. నీ శువాసనై కొన్ని దిందువులు విలువకలిగినచో, మనోగృహమును వాసన నిస్తులవించును. ఈ క్రింది పరిమాణములు నీ సాంబలో నుండును. దిన్నపైజా (ఆరే ద్రాం) 0.8-0.0, దిన్నపైజా 1-ద్రాం 0.12-0.0, దిన్నపైజా 2 " 1.4-0.0, దిన్నపైజా 4 " తక్ 1/2 ద్రాం 2.0-0.0. చి. వి. భర్తము రు 0.4-0.0 ప్రత్యేకము. పట్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతివాదులను, గౌరవము. దీనిని అనేకమగు నగలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనువచ్చును దీనిపైజాను, కాత్తుపైజాను ఆటో-డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలించుడు. ఈ ఆటో-డిల్ బహార్-యొక్క సువాసనములను పరిశీలనచేయ గోరువా రి దినునవానికి ప్రాసినచో ఆటో-డిల్ బహార్ గువాసన కార్డు ఉచితముగ పంపుచును. పోలుకో బంటు : ఆ-గ్లీయండియకా ద్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 156, బామ్బాయ్ నీపు, బొంబాయి. మద్రాసు యెంబంటు: మెహతా పురుషోత్తంమాస్త్రి, వైసాబాబూర్, మద్రాసు.

బెజవాడనుండి దీనిజనము కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శకు
 అయ్యుడేవర కాశీశ్వర రావుగారు నేడు మాక్సిము తంత్రావ
 నంపునున్నారు:—కమిటీవారు నిన్న సాయంత్రమున ఆసా
 ధారణలను జరిపియున్నారు. తక్షణమే ఆసాధారణలను
 జరుపవలసినదని ఆగ్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ
 వారునిన్ని యావచ్చారత స్వపరిపాలనా సుముకార్య
 నిర్వాహకవర్గమువారినిన్ని కోరుటకు ఏకగ్రీవముగ తీర్మాన
 పుడిచిది. చొరతనమువారినర్హిన వార్తాస్థా పురకరమును
 ఉత్తమపురుష్ పారితకాతికంపకున కళింకములై యున్న
 కాన వానిని రద్దుపరుపవలసిన దని ఇండియా కార్యదర్శకు వై
 థ్స్ వారు కోరిలయును. నిజమితకాలమున వైయుత్తరపు
 రద్దుపరుపవలయువల దేశమున సాత్వికవిరోధమున, బహిష్కా
 నమును ప్రారంభించ వలయునని, ఆంధ్రరాష్ట్రమున కూచిపూడి
 పత్రికను ముమ్మంగునోడితనమునకును నుపపవల ఆంధ్రరాష్ట్ర
 మునానర్హత గాని తిరుగుపతి చాపాగారు పత్రికాపత్రిక
 తిరుగుపతి చాపాగారు పత్రికాపత్రిక

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19-వ తేది

శుక్రవారము.

మనుష్యుల సంపాదనమునకు మార్గ మేది?

“విషయమునకు లయినను, భారతీయులకు లయినను, తమకు వర్తించని సూత్రమును విదేశములందు ప్రతిష్ఠించుటకు పోరాడుట లేదని, దలచునటుల జేయవలయును.” తిలకు మహాశయము ప్రధానమంత్రిగారికిని రాజప్రతినిధిగారికిని కంపెనీ తంత్రీవార్త.

మనుష్యుల సంపాదనమునకు మూలసూత్ర మంతయు వైవాక్యములలో నిమిడి యున్నది. వైవాక్యములు, తిలకు మహాశయనిచే ఆంగ్ల ప్రభుత్వమున కీ సమయమున యొత్తిడి గలిగించుటకు, ప్రకటించబడలేదు. విషయమును గూర్చి యుచ్చరించుచున్న ప్రధానమంత్రిగారు కలిగిన వాక్యము లివియే. లోకమాన్యుడు భారతీయులకు లను కడమును మాత్రము తేర్చెను. ప్రధానమంత్రిగారి సంతకము ననుసరించి, హిందూదేశము సంగ్రామ సాహాయ్య మెటుల గావించవలెనో యోచించుట కీ నెల 27-వ తేదిన ఢిల్లీయందు ప్రభుత్వధనమున సమావేశ మేర్పాటు గావించబడనని తెలియచున్నది. ఈసభకు అన్ని సంఘముల ప్రతినిధులును ఆహ్వానింప బడుదురని గూడ తంత్రీవార్తలు చెబుచున్నవి. ఇట్టి కార్యము సందిగ్ధతరుణమున వాంఛ నీయమే. వైప్రెసు కంప్రీనుండి నాంగ్లేయులు వెనుకకు మరలిరిని నేటి తంత్రీవార్తలు చెబుచున్నవి. ఈ వార్త ఆందోళనము గలిగించుటకు సందియము లేదు. ఒక్క శుభసూచకము మాత్రము గాన్పించుచున్నది. మిత్రమండలి సైనికుల ప్రతాపము మొక్క-బోవలేదు. జర్మను లసంఖ్యాకులగు సైనికులను రణరంగమున బలిపెట్టుచున్నారు. ఫాక్సు-సేనాధిపతి తమబలములను మిత్రముగ వాడుచున్నాడు. అందుచే సిగండము దాటిన పిమ్మట, బర్మను సైన్యములు క్రమక్రమముగ దగ్గుటయు, మిత్రమండలి సైన్యములును, సాధన సామగ్రియు క్రమక్రమముగ నతిశయించుటయు, సంభవించవచ్చును. ఆతరుణమున మిత్రమండలి కసంఖ్యాకులగు మహావ్యులసమృద్ధి యున్నచో, విజయము సులభముగ బడయవచ్చును. మనుష్యుల సంపాదనమునకు మూలాధార మేది? హిందూదేశమేయని, కన్నులగల వారికెల్లరకును తప్పక గోచరించును.

హిందూదేశము సైనికసంపదకు శతగుని పాతరవలె గాన్పించుచునే యున్నది. కాని భారతీయుల నందర నొక్క-మారు సంగ్రామమునకు గొంపోవుటకు సాధ్యపడదు. లిట్టను ప్రభువు ఆయధశాసనము సమలులో బెట్టిన నాటినుండియు ప్రజల శ్రేయ్య ధైర్య ప్రతాపము లడుగంటెను. ఆర్యవిశ్వాసము దగ్గను. కార్యభీరుత్వము ప్రజలను వశము జేసికొనెను. కత్తి జూచిన కంకము, కన్నెన్ను లేచు చలపెట్టిన పరికు. ఆంగ్లదేశమే హిందూదేశమునకు భారము విహించు యున్నందున, ప్రజలు కష్ట భోగ్యైత్యాహము బోధింపబడెను.

నవకాశము లేకబోయెను. సంగ్రామ మార్గభివచన పిమ్మట నయినను, ప్రజలలో నిద్రాణమై యున్న యంతఃశక్తులను విజృంభింపజేయుట కధికారులు పూనుకొనలేదు. జర్మనులను వదలవలెనని పిమ్మట, క్రధానమంత్రిగారు నడుములు గట్టుడని భారతీయులను క్రబోధించుచున్నారు. కాని యొక్క నిమిషమున సంగ్రామోత్సాహమును ప్రజలలో ప్రజ్వలించజేయుటకు సాధ్యపడదు. చెప్పట సులభము. ఆచరణము కష్టము. గమ్యస్థానము జేరుటకు విఘ్నము లనేకములు గలవు. వాటి నన్నిటిని మున్నందు నొలగింపవలెను.

చిరకాలమునుండియు గాఢమును స్థియం దున్న హిందూదేశమును నిదుర మేల్కొల్పవలయును. దేశీయులలోని విద్యాగ్నిని ప్రజ్వలించ జేయవలయును. రణరంగమున కురుకుటకు వారిలోను త్యాహమును పురికొల్పవలెను. అప్పుడు గాని ప్రధానమంత్రిగారు గోరు సహాయము వెలువడదు. ఈ కార్యక్రమము జూచిన, అధికారుల శాశ్వతము నొందవచ్చును. కాని ఆశాభంగమునకు కారణములేదు. లాయకు బాజ్జిగా రిటీవల నుడివినటుల వేయిసంవత్సరముల యనుభవము సంగ్రామ మారంభమున పడవ నాంగ్లదేశమునకు గలిగినది. అసాధారణ స్థితి, సామ్రాజ్యము నెదుర్కొనిన మాట నిజమే. కాని అసాధారణ కరిగితులపై విజయముగాంచుటకు నసాధారణ ప్రతిక్రియల నుపయోగించినచో కార్య సాఫల్య మగును. ముఖ్యనిదర్శనము కనుల యెదుటనే యున్నది. ఐర్లెండునకును, ఆంగ్లదేశమునకును సమాధానము గుదురకపోవుటచేతనే, నింత వరకును నిర్బంధ సైనికవిధానము నాదేశమున విధించుటకు వీలు గలుగక పోయెను. కాని సందిగ్ధతరుణ మే తెంచినపుడు ఐర్లెండులోని మనుష్యుల మవసర మగుచున్నది. ఇందుకు ప్రధాన మంత్రిగారు రెట్టి ప్రతిక్రియల నుపయోగించుచున్నారు? విషయ ప్రజలలో సంగ్రామోత్సాహము ప్రబలుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఏ స్వాతంత్ర్య రక్షణార్థమై ఆంగ్లేయులు కత్తిగట్టినో, అట్టి స్వాతంత్ర్యమును ఐర్లెండు దేశమున కొనగెదరని ప్రకటించియున్నారు. హిందూదేశము విషయమైగూడ నట్టి ప్రతిక్రియల నుపయోగించుట, నత్యవసరము. ఆంగ్లసామ్రాజ్య రక్షణార్థమై భారతీయు లికముందు పోరాడవలెను. ఇంతియగాక ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్య ధ్వజమును ఘోషించుటకు గూడ భారతీయులు పోరాడవలసియున్నది. సామ్రాజ్య రక్షణార్థమై పోరాడుటకు, హైందవులకు సామ్రాజ్యపౌరుల మను ప్రత్యభిజ్ఞాన ముదయింపవలెను. సామ్రాజ్య పౌరస్త్వ స్వత్వములు లేనివారు, సామ్రాజ్యముపై నభిమానము వహించుట కష్టము. అటులనే స్వాతంత్ర్య పౌరభయ నాస్థానింపనివారు, ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్య ధ్వజమును ఘోషించుట కుత్సాహము జూపజాలరు. పరాధీనులు స్వాతంత్ర్యపు రుచిని గ్రహింపజాలరు.

ఇందుచే స్వపరిపాలనా సమస్య పరిష్కారమునకును, సంగ్రామ సాహాయ్యమునకును అవి నాభావ సంబంధము గలదు. ఈ సంబంధమును తొలగించుట అసహజము. రెండింటిని ముడిపెట్టుట భావ్యము కాదనియు, దేని కది ప్రత్యేక మనియు, మెయింపుత్రక జంటి ఆంగ్లేయ హైందవ ప్రతికూల విలుగెల్లిబాటవచ్చును. కాని, రెండింటిని విడిచి విడిచిగా నుపయోగించుట ప్రధానమంత్రిగారు

చక్క-గ గ్రహించిరి. కావుననే, ఐర్లెండునకు సైనికవిధాన సమస్యను, స్వరాజ్య సమస్యను నొక్క-మారే బరిష్కరింప దలచిరి. హిందూదేశమునకు గూడ నాతగ్గవంతమగు నాదర్శమును ప్రజల యెదుట బెట్టి దానిం జేరుటకై ప్రభుత్వము వా రవలంబించ దలచిన మార్గములను సూచింపవలయును. సంగ్రామ మధ్యమున యిట్టి కార్యమునకు గడంగవలయు నని ప్రభుత్వమును గోరుట, భారతీయులకు పాశీగాదని కొందరు తలంపవచ్చును. కాని భారతీయనాయకు లీ విషయమై స్వలాభము కొరకై పట్టుదలజూపుట లేదు. సంగ్రామవిజయమే, వారికి గావలసినది. కాని ప్రభుత్వమువారు సంగ్రామమునకు హిందూదేశపు తోడ్పాటు గోరుచున్నారు. ఈ తోడ్పాటు ఫలప్రగమగుటకు నవసరముగ మార్గములను మాత్రమే నాయకులు సూచించుచున్నారు.

వేరు విధముగ హైందవ సైనిక బలములను ప్రభుత్వమువారు సంపాదించిన సంతసమే. కాని తగిన ఉత్సాహము లేనిది, సైనికు లధికముగ వెడలుదురనుట మానవ స్వభావమున కనుగుణ్యముగ గాన్పించదు. ఒకవేళ నసంఖ్యాకులగు సైనికుల నీ తీరున రాబట్టుట సాధ్యమయినను, వారియందు విజయోత్సాహమును పురికొల్పుటకు మహోద్యేష మొకటుండనిది, వారి నాయము విశేషోపయోగ కారిగ నుండదు. ఆంగ్లేయ సైనికు లీతరుణమున ఘోషధ్వనందు పోరాడుచున్న వైఖరి గాంచిన, ఆమహావిరుల ధైర్యము గూర్చి ఎవరు జ్ఞాపింపకున్నార? ఏరినో నీ విరధైర్యమునకు కారణ మేమి? ప్రతి ఆంగ్లేయ సైనికుడును, “నా స్వదేశ రక్షణము నిమిత్తమై వాప్రాణమును బలియిచ్చుచున్నాను, స్వీయ సామ్రాజ్య రక్షణమునకై నేబోరాడుచున్నాను, నిరంకుశమును బాపి స్వాతంత్ర్యమును పునరుద్ధరించుట కాయత్నాగము గావించుచున్నాను,” అని తలంచి తన ప్రాణమును సంతోషపూర్వకముగ ఆపాదమునం దర్పించుటకు సంసిద్ధుడగుచున్నాడు. అంతియకాని, తన కిచ్చు 15, 20 రూప్యముల వేతనము కొరకై, కష్టపడుచున్నానని, విరెవరును తలంపజాలరు. అటుల దలంచువా రెన్నడును నావేశము మీర, విజయోత్సాహముతో బోరాడ నేరరు. ఆంగ్లేయ సైనికునియం దెట్టి రణోత్సాహము ప్రబలియున్నదో, నట్టి యుత్సాహమే హైందవ సైనికుని యందు వ్యాపింపవలెను. 15 రూప్యముల కూలీ కొరకై తాను పోరాడుచున్నానని, హైందవ సైనికుడు తలంపగూడదు. స్వదేశ, స్వసామ్రాజ్య రక్షణార్థమై తమ ప్రాణముల నర్పించవలయునని భాంతియ సైనికుడు దలంపవలెను. ఇదియే మనుష్యుల సంపాదనము నందలి, ప్రధాన రహస్యము. ఉదారభావములతో కృషిసలిపిన, త్వరలో నసంఖ్యాకులగు భారతీయ సైనికులను ఆంగ్లదేశము రణరంగమునకు బంపవచ్చును. రానున్న ఢిల్లీ సమావేశమున, ప్రజానాయకు లీ సత్యమును దాపరికములేక, ప్రస్తుతముగ ప్రభుత్వమువారి కెరుక పరుపవలయును. భారతదేశ సహాయముతో, ఆంగ్లదేశము జర్మను నిరంకుశమును రూపుమాపి, స్వాతంత్ర్య ధ్వజమును ప్రేరింపజూపి త్వరలో ఢిల్లీ సెలకొల్పును గాక!

శ్రీరామనవమీ.

నేడు హిందువులకు శరణుదొసంగును. ఏమహానియుని పవిత్రనామమును క్రతి హైందవుడును తారకమంత్రముగ వ్రాయుచుండునో, ఏనుపుత్రుడు పితృవాక్య పరిపాలనాధము కారడవుల కడగండ్ల గుడిచి విధ్యుక్త ధర్మనిర్వహణమున సుప్రసిద్ధి గాంచెనో, ఏరా రాజు దన ప్రజలను కన్నులపైలపూల భావించి, ప్రజాభిప్రాయము గుఱ్యముగ పరిపాలనము గావించి పేర్వకనెనో, అట్టి శ్రీరామచంద్ర భగవాను జన్మదినము నేడు భారతవర్షమందంతటను జరుపబడును. భారతదేశమున కిట్టి ఉత్సవము లతిప్రాచీనములు. పిరపూజలు ప్రాచీనవాసులకు సహజము. శ్రీకృష్ణుడు, బుద్ధుడు, శంకరుడు, నానకు, రామదాసు, గామమోహనుడు, రామకృష్ణ పరమహంస మున్నగు మహానియుల నామముల నిందు మూలముననే భారతీయులు పవిత్రతమములుగ పరిగణించి, వారి సన్మరణాధము జయంతలు మొదలగు పండుగల సత్కృత్యాహముతో జరుపుచుండును. వీటి మూలముననే భారతజాతికి గల నైతికాన్నత్యమును, ఆధ్యాత్మిక చింతన స్వభావమును వ్యక్తములగుచుండును. ఎన్నివత్సరములు గడచినను, ఎన్నియుగములు గతించినను, ఎన్ని ప్రభుత్వములు మారినను, మనదేశీయులు తమ సహజ నైతికాన్నత్యమును గోల్పోవక, ఇట్టి భారతపుత్రతత్వముల నాదర్శములుగ నుంచుకొని వారి సనుకరింప జూచు ఔతయు ప్రశంసనీయము.

శ్రీరామచంద్రుని శీలమును త్యాగరాయలు తన కృతులలో "ఒకమాట - ఒక బాణము-ఏకపత్ని", అని గానముచేసి యుండెను. ఇదియే ఆ మహానియుని జీవితసారము. ఇదియే భారతీయుల కా మహానియునియందు భక్తికారవములు నశింపకుండుటకు ప్రధానకారణము. సత్యాన్వేషణమే ప్రత్యేకముగ నైకాని పితృవాక్య పరిపాలనాధమై కష్టపరంపరల లక్ష్యముజేయక, నైతిక విజయమునకే కృషి సలిపిన యా మహాత్ముని నామ మీదేశమున ప్రజల మానసముల దృఢముగ నాటియుండుటయందాశ్చర్యమేమి? బంధుగులు వారినిచి నను, ప్రజలు విలపించినను తన సత్యధర్మనిర్వహణమునకై పితృవాక్యపరిపాలనాధము భార్య సమేతుడై, రాజ్యమును విడిచి అరణ్యవాసమున కను నిడుమలకు లోనయిన దీక్షావ్రతుడు శ్రీరాముడు.

శ్రీరాముని నామము ప్రజలలో నింతకాలము సుస్థిరముగ నెలకొనియుండుట కిక నొక ప్రబల కారణము కలదు. అతడు ప్రజాహితపరిపాలకులలో సగ్రగణ్యుడు. ప్రాచీన భారతదేశమున ప్రజాపాలనము లేదనియు, నిరంకుశ ప్రభుత్వము మాత్రమే కలదనియు పాశ్చాత్యులు నాడువుట యాచారముయినది. ఆ కాలమున ప్రజాభిప్రాయానుసారముగనే ప్రభుత్వము నడచుచుండెననుటకు శ్రీరాముని పాలనాతంత్రమే నిదర్శనము. శ్రీరాముని రాజ్యమున ప్రజలైక్వవంతులై సంతృప్తహృదయులై యుండిరి. తన భార్య మహాపతివ్రత యని గుర్తెంగియు, ప్రజాభిప్రాయమున కెదురాడవెరచి, అతడామెను పరిత్యజించినను విషయము గాంచిన, నృపపుంగవులు ప్రజాభిప్రాయము నెంత గౌరవముతో పాటించెడివారో తెల్లమగుచున్నది.

ఉత్కృష్టాశయము లన్నియు శ్రీరామునియందు మూర్తిభవించెను. ఇట్టి వారినే హిందువులు భగవదవతారములుగజ్ఞిపూజించు చుండును. ఆధు

నికకాలమున గూడ భారతీయులయందట్టి సుగుణములుపూర్వక నశింపలేదు. కాని అనుకరణవిరహితమగు పిరపూజ వ్యర్థము. శ్రీరామచంద్రుడు మహాపీరుడు; సత్యవాక్యధురంధరుడు; ఆదర్శమూర్తియగు రా రాజు; శరణాగతపోషణుడు; ఆశ్రయజనవత్సలుడు; ఏకపత్నివ్రతుడు; శ్రీరాముని సన్మణములు భారత జాతీయందు వ్యాపించుటనే ఉత్తమసరమగుచున్నది. భారతజాతి తొల్లిటి యాన్నత్యమును సంపాదించిన గాని, ప్రపంచములో తిరిగి తలయెత్తుకొనుటకు వలనుపడదు. నేడు దేశమందంతటను జరుపబడు శ్రీరాముని జన్మోత్సవములు భారత జాత్యుద్ధరణమునకు తోడ్పడు గాక!

కెయిరాదుస్థితి:

సత్యాగ్రహవ్రతము

గాంధీగారు రయితుల ప్రబోధించుట

ఏప్రిలు 16:-10-వ తేదీన మహాత్మా గాంధీగారు వారు ఆక్లావా అను గ్రామమునకు వెడలి వేయమంది ప్రజలకుపన్యాసమిచ్చిరి.

హిందూదేశమంతయు కెయిరాపై దృష్టి నిగుడించి యున్నది. ఈ పోరాటమున మీరు పరాజితులయినచో, హిందూదేశమందలి కృతసాయుధులు తలయెత్తలేరు. మనమే పనినైన ప్రారంభించుటకు పూర్వము బాగుగ యోచించవలయును. ఆరంభించిన పిమ్మట, వెనుకంజవేసిన, మనము మన ఘ్యులమని యనపించుకొన జాలము. భూమివిలక దానిమీద తీసింపెడి మనుష్యులపై నాధారపడియుండును. కెయిరాలో పోరాటము రివిన్యూకనూలు వాపివేయమని గాదు. పోరాటము నూత్రముల కొరకని గ్రహింపవలెను. ప్రభుత్వమువారు తాము గరియగు మార్గ మవలంబించితిమని చెప్పిరి ప్రజలు తప్పుగ ప్రవర్తించుచున్నారనిరి. తమ యధికారమును గౌరవింపి సిద్ధుల జెల్లింపమనిరి. చిన్నతన ముండియు, ప్రజలకు న్యాయమే జరుపబడుతున్నదని విశవసంపిమ్మి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వావర్జమిదియే. ఈ యాదర్శ మున్నంతవరకు గాంధీవంటి వారు రాజభక్తి గనుబుజుచెదరు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము వారాదర్శమును విడుచుచున్నారని గాంధీగారికి దోచెను. అందుచే నట్టి ప్రభుత్వము నెదిరింపవలయునని గాంధీగారు నడిచిరి. మన కెట్టి ఆస్వాదము జరిగినను దానికి ఆసమృతి దెలిపి, దాని నెదిరించుట యందే మన రాజభక్తి గలదు. రాజుచేసిన తప్పులను ప్రజలు చూపించవలయునని మన కాశ్రయములలో గలదు. అధికారము తన తప్పుల జూడలేదు. అనాగరిక దేశములలో న్యాయము దప్పినపుడు, యుద్ధము జరుగును. కొన్నాళ్లు హిందూస్థానములో నటులుండెను. కాని యిప్పుడు మన యందు ఆధ్యాత్మిక జీవితము బ్రజ్వలించినది. అందుచే న్యాయ సంపాదనమునకు సత్యాగ్రహమే మార్గము, సత్యమే జయించును. అందుచే సత్యాగ్రహవ్రతమువీసికొనిన వారందఱును, సత్యముకొరకై కష్టముల బడయువలయును. ఇందుచే ప్రపంచమున వీరి ప్రతిష్ఠ యతిశయించును, తమకు ప్రభుత్వము నెడ యుద్దేశములేదు. ప్రభుత్వముపై నిష్టచుధికముగ గలదు. మన కలవడవలసిన గుణములు, స్వాతంత్ర్యభావము, సత్య సంభక్తి, నిష్ఠాయము, మన ఆత్మలో నివి నిమిడి యున్నవి. వీటిని ప్రబోధింపక బోయిన మనము పశువులము గాని మనుష్యులము గాము. మనము మానవత్వము సంపాదించ ప్రయత్నింపవలెను. సోదరీమణులారా, ఏకవ్యముల నైనను భరింపుమని మీధర్మలతో జెప్పను క్రతవీక్షి నైకొనినపుడు, జాతీయంతయు నాన్నత్యము బడయును. మీవీక్షనిలుపుకొనుటకు మీరు పట్టుదల జూపుడు.

ఆదినముననే గాంధీగారు సీట్ హాల్ గ్రామమునకు వెళ్లిరి. గాంధీగారు వెడలకముందే 50 మంది రయితులు పన్నుల నియ్యమని ప్రతిమును బూనిరి. కడచిన రెండుమాడు రోజులలో భయముచేత సిస్టులో చాలభాగ మిచ్చివేయబడెనని, స్త్రీలవారూ తమకు దెలిసినను గాంధీగారినిరి. ఇందుకు తమకు విచారము గలుగుచున్నది. క్రతవీక్షి నైకొని, పన్నులనిచ్చిన వారిని గూర్చి మరింత విచారముగనున్నది. మీరు భయపడ గూడదని గాంధీగారినిరి. తమసర్వస్వమును సత్యముకొరకై భారపోయవలయును. భగవంతునిగూర్చి భయపడువారెవరినిగూర్చి యు భయపడవలసరములేదు. భయము నాధారముచేసికొనియే రాజ్యము లుండుననుకొనుట తప్పు. మనము ప్రభుత్వమువారితో ఆయుధములతో పోరాడుటలేదు. మనకు ఆయుధము లకసరములేదు. సత్యమే మన కాయుధము. ఈసాధనముగలవారికిర సాధనములనసరములేదు. స్వరాజ్యమునకు భయమును వీడుటయే సాధనము. స్త్రీలతో యుచ్చరించుచు, మీధర్మలకు దైర్యము జెప్పడు. మీపిల్లలకును, సోదరులకునుగూడ దైర్యము పురికొల్పుడు.

2887 మంది రయితులు సత్యాగ్రహవ్రతవీక్షి నైకొనిరి. గాంధీ వర్గమువారు వారంతరి వెడలిరి. అటుపిమ్మట వీరు చిక్ హోరాట వెడలెదరు. రయితులు తమ నిశ్చయమున పట్టుదల గలిగియున్నారు. కష్టములను సంతోషపూర్వకముగ భరించుచున్నారు. కమిషనరుగారి నిర్బంధ మెంతవఱకు సాగునో యని ఎదురుజూచుచున్నారు.

మార్చి:-ఇదివరకే 25 మందికి జప్తు నోటీసులు బంపబడెను. 16 వ తేదీ ఆఖరుదినమగుటచే, ఆజ్ఞాధంగమునకు భూములుతీసికొనబడునని, అధికారులు చాటిచిరి. రైతులందఱును పట్టుదలతో నున్నందున, అన్వీక్షించు కమిషనరుగారు భూములు తీసికొనబడునని చెలిపిరి. రయితులెక్కువ వృద్ధులతోనే యున్నారు. సాయాలాలాటిగాక, విచారణమీద డిస్మిసు గావింపబడిరి. పింగలి, మీస, అస్లాతీ, భాంభాతీ గ్రామాధికారులపై జప్తునోటీసులు పంపబడెను. గోద్రాయండిలి కృష్ణు సాయదారులు 14 వ తేదీన సభ జేసి, కెయిరా రయితులకు సానుభూతి దెలిపి, సత్యాగ్రహవ్రతమున చలంపవలదని వారిని హెచ్చరించుచు తీర్మానించిరి. గాంధీగారి కుండు నిండు విశ్వాసము గలదనికూడ తీర్మానించిరి. (బాంబాయిక్రాంతికలు).

ఆటవ ఆంధ్రమహాసభ:

(-o-)

ప్రథమ ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

కడప పట్టణవాసులు 6-4-1918 తేదీన, మ. రా. శ్రీ. డేవూరి. శ్రీనివాసరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి ఆధ్వర్యత క్రింద సమావేశమై ఆంధ్రమహాసభ నిర్వహణమున కీదస్సమావేశమింతుటకు తీర్మానించిరి. ఈ సభ నావాస్థినించుటకు నిండలూరు, ప్రొద్దుటూరు ప్రజలు కడపవాస్తవ్యుల కమితప్రాత్యాహ మొసంగుచు, అంగులకగు కృషయమునకు తగిన ధనసాహాయ్యము గావించెదమని వాగ్దాన మొనరించిరి. గతవత్సరము నెల్లూరుపట్టణమున నాంధ్రమహాసభను కర్నూలున కావాస్థినించిన వెద్దెనుష్యులు ఆ ప్రదేశము నే ను వ్యాధి పీడితమగుట చే సభ నట జరుప తమ ఆశక్తి క్షీని దెలిపిరి. కావున యీ కార్య భారమును కడప వహించుట ధర్మము. ఈ మండలమున గూడ నేలవ్యాధి వ్యాప్తమై యున్నను, యీ గొప్పభారము భరించుటకు తగిన ధనసంపత్తి యిటు లేకపోయినను, యీరాధ్యతా నిర్వహణమునకు విలయు రాజకీయజీవన మిటు గాన్నింపకున్నను, ఆంధ్రోద్ధయమునకు చేయుత యొసగి, దత్తమండలమున ప్రాముఖ్యమునందు నభిలాషయే కడపమండలము నీ సమయమున ప్రోత్సహ పరచుచున్నది.

ఇందులకు 14-4-1918 న నొకసభ గావింపబడెను. ఆ సమావేశమునకు ప్రాంతికప్రదేశములవారినే బావాస్థినింపబడిరి. అచ్చట, మండలసంఘపు ఉపాధ్యక్షులును, నుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులును అగు రాయలహదూరు జి. ఎస్. నరసింహాచార్యులు గారిని ప్రధమాంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ కావాస్థిసంఘాధ్యక్షునిగను, భూస్వాములును, అప్పారాజుపేట వర్మకులును అగు నూకల వేంకటగుబ్బాచ్యుగారిని ఆజర ఆంధ్రమహాసభ కావాస్థిసంఘాధ్యక్షునిగను నియమించుట కేకగ్రీవముగ సంగీకరింప బడినది.

సభ మేనెల 30,81 తేదీలకు, జూనునెల 1 తేదీని సమావేశమగును. ఆవాస్థ సంఘ సభ్యత్వమునకు 10 రూపాయలు చెల్లింపవలెను.

ఈమండలములయందు మాత్రమేగాక, ఉత్తర సర్కారులలో గూడ ఆంధ్రమహాసభ సభయూ, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభయూ వేరువేరుగ నుండవలెనని ఆభిప్రాయాను గుణముగ యీసభవారును వారిని ప్రత్యేకముగ నుంచుటకు తీర్మానించుచున్నాడు. క్రతనిధులకు భోజనమునకు ఖర్చులు ప్రత్యేకముగ నైకొనబడవు. క్రతనిధులు ఆటవ రూపాయలవలెను యొసంగవలయును. గడచిన చెన్న రాష్ట్రీయమహాసభకు భోజనములేకయే క్రతనిధు లైదురూపాయలొసంగవలసి వచ్చినది. అందుచే భోజనపు ఖర్చులతోగూడ ఆటవరూపాయల కొసంగుట యెక్కువ కాదని మా ఆభిప్రాయము. దీనినెల్లరు నా మోదించెదరుగాకయని కోరుచున్నాము.

తాలూకాఆధీను వెనుకనున్న విచారప్రదేశమున నొక పందిరి నిర్మించుటకు పురపాలనా సంఘాధ్యక్షునికి దరఖాస్తు పంపబడినది. అనుష్ఠ యొసంగబడును. కంట్రాక్టుపద్ధతిని యిది నిర్మింపబడును.

ఆంధ్ర మండలములనుండి క్రతనిధుల నేకులు సభకు విచ్చేయుదు రనియు, సభ నిర్వహ్యముగను, జయప్రథముగను జరుగుననియు తలంచెదము.

కడప 16, ఏప్రిలు 1918. } కె. గుండురావు. సి. శ్రీనివాసరావు. వి. పిచ్చయ్య. ఆటవ ఆంధ్రమహాసభసభ, ప్రధమాంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభా కార్యదర్శులు.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రెటరు ఏకస్థి.)

ప్రాస్తు

తీవ్రతమశతస్థి సమరము

లండను, ఏప్రిల్ 17:—నిన్న సభ్యుల మారంభమైన శతస్థి సమరము తీవ్రతమును యధారంభమునుండియు నింత తీవ్రతముగా నిరూపితమగుచున్నది. గూడ నెన్నడును శతస్థి సమరము జరుగలేదు. పోలీసు జరుగుచున్నది. ఆగ్నేయ ప్రాంతమును పగులపాలింపఁగలగలిగియుండెను. పోలీసు తీవ్రముగ జరుగుచున్న శత్రువులు మరల స్థలాక్రమణము చేయగలిగి యుండలేదు. గతరాత్రి మేము విట్సుచెట్ల ప్రాంతమున పురోగమము సూచించుచున్న మంచివార్త వివశించితిమి. నిన్న సమరమున దామెట్లెక్కి పక్షియొద్ద హాల్ బేకు వెంటు ఎలాంటి మధ్యన శత్రువులు తలపడగా నోడిచితిమి. మా శతస్థి సమరము తీవ్రతను నిన్నకు జిల్లాబిట్లయొద్ద శత్రుసేనల సాగునాచగా కూల్చివేసి. వారు వెతుకబోవ వారంభించి మా ఫిరంగులు మహామారణము గావించెను. ఆగ్నేయ ప్రాంతమునుండి నువ్వులకు మేరీ బిగ్గరమును నిన్నకు బిగ్గరము కొట్టివేసి.

జర్మనీల విజయము.

జర్మనీల విజయమునకు స్థితి విషయముగానే యున్నది. యుద్ధము ప్రాసంగికముగా ఆహారముమాత్రముగ పడలేదు. శత్రువు లధిక సంఖ్యలతోగా నుండగ వారిని నిరోధించు భార మాంక సేనల కొనగలగెను. వారి ప్రతి ఆకుగునకును తీవ్రముగ పోరుచున్నాడు. శత్రువులకు నష్టమత్యధికము. ఇంతవరకు వారు మిత్రమండలి పక్షిని చీల్చుకొని యుండలేదు. పరాసు సేనలు కడిగెడి వచ్చుచున్నవని హేగు గారు వ్రాసిరి. యుద్ధము యందున నా సేనతోడ్పడునని గమనించుచున్నది. ఈ సమరము వెన్నెమ సమరమున సమరమున చెప్పుచున్నది గాని యిది దాని కంటె చాల పెద్ద యెత్తున జరుపబడుచున్నది. దీనిమాంటు పారముయొద్దకే నే తెలుసులు, నోవోవ్లెగ, ఓట్సుచెట్లయొద్ద శత్రువు లధికమగు నష్టములకు పాలుపడిరి. జర్మనీల విజయమునకు ఈ ప్రాంతమున ప్రతి ప్రాంతములు వారి వశముగా నున్నవి గాన మిత్రమండలి నిరోధము వీర్య కాలము కొనసాగ దిని కొందరు మున్నారు. జర్మనీలు ఈ ప్రాంతమును ఉద్ధరించుకొని యిది వరకే చేరుట చేత ఈ ప్రాంతమున జేరినందులకు సమచిత్తమున గూడ కొందరు ప్రతిఘటించుచున్నది. మెస్సిన్ గుట్టనుండి పశ్చిమమునకు 6-7 మైళ్ళవరకును గూడ జర్మనీలు బ్రిటిషువారు వెతుకకు నెట్టిరి. విట్సుచెట్ల ఈ కొండలకు తూర్పుకొన నున్నది గాన దానిని గోల్పోవుట యెలుచులును గోల్పోవుటకంటె ను గూడ నధికమైనది. ఇక యుద్ధము కొన్నిరోజుల వరకును కొమ్మెలు - నోయరు - రోజులకు తీవ్రమున పోరు జరుగగలను. వాని యెత్తు 500 ఆడుగులు. ఇది జర్మనీల మొదటి సంకల్పముగాదని తెలియుచున్నది. వారు ప్రాంతమును పట్టుకొనబాలకపోయిరి. హెజ్జాబ్రతు యెలుచులకంటె ముఖ్యమైనది. అదిగూడ వారికి వశముకాలేదు. వారు మైలెండు స్థలములలోను ఏమీ సాధ్యపడదు గూడ నిరోధించుట గాన సుత్తమున గూడ వారు నిరోధించబడవచ్చును. శత్రువు లింకను రహ్యముండి క్రొత్త సేనలను తెచ్చుచుండుటయే ధీమాకాణముగా నున్నది. జర్మనీలు రహ్యముండి యింకను ఎంక సేనలను తేగలరని మైమ్స్ ప్రతిక వ్రాసినది.

ఇంగ్లాండు సాగ్రాంతు సేన లధిక సాహసముతో పోరాడు. విజయము నశ్చయమని అందరికిని విశ్వాసము కలదు. జర్మనీలు సాధారణము గూడ తోడ్పడుననయే బిట్లీ కాట్టిగాలు ముడుగా ముందున కేగని కొందరు వ్రాసిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండను, ఏప్రిల్ 18:—పరాసు సమరము జరుగలేదు. మాంటిడెడుకు తీవ్రమున శత్రువులను మేమును ఫిరంగులను గాల్చితిమి.

నాకలు

పరాసు శత్రువులకు 1051 నాకలు వచ్చినవి. 332 మృత్యువది. 1 స్త్రీయను ఒక ఓడయు ముగిసినవి. ఒక నాక తప్పించుకొని వచ్చినది.

శత్రుసేనలను వెనుకకు గొట్టుట.

జర్మనీయుల నష్టములు.

లండను, ఏప్రిల్ 18:—ఖిల్బర్గ్ లు హేగు గారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—ఆంగ్ల రంగమున గతరాత్రి యుద్ధము తీవ్రముగా జరుగలేదు. గిల్బర్గ్ నుండి రిట్రెయింగ్ తూర్పు భాగము వరకును వైరులు ఫిరంగులను గాల్చిరి. లోక్రూను, రిట్రెయింగ్ నడుమ నుండు మాస్టానములపై ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. ఉదయమునకు గూడ యుద్ధమునందు మార్పు కలగలేదు. మెర్సిరుంగ్ మన శత్రువుల ముట్టనులును తొలగ గొట్టితిమి. సిస్టి అరణ్యమును నిన్నటిదినమున జరిగిన యుద్ధపు వివరములు తెలియజేసినది. విట్సుచెట్ల సమర వివరములు గూడ తెలియజేసెను. శత్రువులు తీవ్రముగ నష్టములకు పొందియున్నారని వ్యక్తమైనది. కెమ్మెలు ఆగ్నేయ భాగమున జర్మనీవారి పరాభవమును ముట్టించి యుద్ధమునకు వెనుకకు కొట్టిరి. శత్రువులను తిరిమివేసి మాంక్వి యధాస్థానమున నేర్పరచితిమి. వేలి వెలురంగమున నేటి యుద్ధమున ముమ్మారు శత్రువులను తిరుగుగొట్టితిమి.

ఉత్తరరంగ సంగ్రామము

ఆంగ్ల సైనికుని పరాక్రమము

లండను, ఏప్రిల్ 18:—ఆంగ్లేయు సైన్యములు ప్రతి ముట్టించినవనియు, జర్మనీయులు రిట్రెయింగ్ ముట్టించిరియు మున్నగు సమాచారము తెలిసిన పిదప పుత్రిక లుత్సాహమును సూచించుచున్నది. శత్రుసేనల మరల దక్షిణమునకు పోయి బెత్తూమును తమ గమ్యస్థాన మొనర్చుకొని నవి. పరాసువారి సహాయ సైన్యములు రంగమున చేరినందున శత్రువు లిట్లు తమ యుద్ధమును మార్చుకొని యుద్ధమును గాని పోతుసేనాని యొక్క ముట్టించునో యని మిగుల నాశ్రయించుచున్నాడు. ఉత్తరమున జర్మనీ సైన్యమున మా పి చేయబడినదని కొందరు మున్నారు గాని యుద్ధ శాస్త్ర విశారదులీ యభిప్రాయము సంగీకరింపక యున్నాడు. ఆంగ్ల సైన్యముల ధైర్య సాహసముల వలన జర్మనీయులు తమ గమ్యస్థానమును చేరుకొన బాలక పోయిరి అందరు సంగీకరించుచున్నాడు. వర్తమాన సంగ్రామము 1914 సం॥ అక్టోబరు మాసమునందు యుద్ధమును పోలియున్నది. అప్పటికలె నిపుడు గూడ జర్మనీయుల నేక స్థలములందు ముట్టించిరి గాని అక్టోబరు మాస యుద్ధము ఈ ప్రాంతమున నంతమై జర్మనీయుల కపజయము కలిగి యున్నది. అక్టోబరు మాసమున మిత్రమండలికి రిజర్వు దళము లేక యుండెను. మిత్రుల కిప్పుడు రిజర్వు దళమున్నది. ఆ దళము నింకను వినియోగింప లేదు. ఉత్తరరంగ సంగ్రామమున జయపజయములు మారుచుండ నచ్చునేగాని ఆంగ్ల సైనికుని యొక్క సంపద లేజలును, అనేక మగు కత్తి పరిశ్రమలను దాగ్ల సైనికు డారి తేరిన. శత్రు సైన్యము నేక స్థలములకు వెనుకకు మరలుచుండుటయు, వర్తమానమున నాంగ్ల సైన్యము ప్రతి ముట్టించి యుండుటయు న్యకస్థ ప్రాంతాధికారముగ నున్నదనుటకు నిదర్శనములు.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 17:—సోమ ఓముల రంగములందు ఫిరంగు లధికముగా కాల్చబడినవి. పరాసులు తలపడిరి. బిట్లీ మెస్సిలుకు వాయవ్యమున దాహూరు ప్రాంతమున పూర్వము తీవ్రమున మేము శత్రువులను తిరిమి చాలచుండిన పట్టు కొంటిమి. మ్యాజుకు దక్షిణమున సమోగ్నేకు తూర్పున శత్రువులు తలపడిన పరాసువారు తెలిపిరి

కారలు లేఖ

పారిసు, ఏప్రిల్ 17:—కారలు లేఖ వెన్సిలతో వ్రాయబడినది. దాని కొక ప్రతిని స్వీట్స్ ఫయన్స్ గారికి పంపెను. దానిని రహస్యముగా నుంచరలెనని స్వీట్స్ కొరెండరున రిటలు దానిని నూతన ప్రభుత్వము వారికి తెలుపలేదు గాని లాయరు బార్బారసు సోనోగార్లకు వివరములను తెలిపెను. ఆ లేఖ నిపుడు పరాసు రాజ్యాంగ సభలో చూపగా దానిని గూర్చి చర్చ కనకాశములేదని ముగగురు మంత్రులు నడిపిరి.

యుద్ధ స్థితి.

లండను, ఏప్రిల్ 18:—నిన్న సభ్యుల మారంభమైన శతస్థి సమరము తీవ్రతమును యధారంభమునుండియు నింత తీవ్రతముగా నిరూపితమగుచున్నది. గూడ నెన్నడును శతస్థి సమరము జరుగలేదు. పోలీసు జరుగుచున్నది. ఆగ్నేయ ప్రాంతమును పగులపాలింపఁగలగలిగియుండెను. పోలీసు తీవ్రముగ జరుగుచున్న శత్రువులు మరల స్థలాక్రమణము చేయగలిగి యుండలేదు. గతరాత్రి మేము విట్సుచెట్ల ప్రాంతమున పురోగమము సూచించుచున్న మంచివార్త వివశించితిమి. నిన్న సమరమున దామెట్లెక్కి పక్షియొద్ద హాల్ బేకు వెంటు ఎలాంటి మధ్యన శత్రువులు తలపడగా నోడిచితిమి. మా శతస్థి సమరము తీవ్రతను నిన్నకు జిల్లాబిట్లయొద్ద శత్రుసేనల సాగునాచగా కూల్చివేసి. వారు వెతుకబోవ వారంభించి మా ఫిరంగులు మహామారణము గావించెను. ఆగ్నేయ ప్రాంతమునుండి నువ్వులకు మేరీ బిగ్గరమును నిన్నకు బిగ్గరము కొట్టివేసి.

హేగుగారి ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 18:—నేడు యుద్ధమున లిగురంగము నందంతటను పోరుజరిగినది. పారెటు డిష్టినుండి విట్సుచెట్ల వరకును గూడ పోరు జరిగినది. అన్ని పట్లను శత్రువుల లధికమగు నష్టమును కలిగించి యోడించితిమి. నేడు యుద్ధమున మేము తలపడి మెటరను విట్సుచెట్ల గ్రామములలోనికి పోగలిగితిమి గాని నిలుపుకొనబాలకపోతిమి. పరాసు వారచట తోడ్పడిరి.

ఇంగ్లాండు

సైనికబల శాసనము.

లండను, ఏప్రిల్ 18:—పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో చర్చ జరిగినది. ఈ శాసన చట్టసమరము, మనము మన సైన్యమునకు సర్వసాధారణ తోడ్పడవలెను. ప్రాంత కాలపు భావములను వదలవలెను. అందువలన విషయము గాని సమయమున నొసగబడిన వాగ్దానములకు భంగము కలుగకలదు. నిర్బంధ మంత సరియైనవిధానమని చెప్పబాలము. ప్రస్తుత స్థితి చాల విషయముగా నున్నది. అట్లు లేదని చెప్పుట హానికరము. అందోళన ముండవలసి యున్నను, విజయవిశ్వాసము కొరతపడ నవసరము లేదు. విధింపులో నిర్బంధము నేర్పరుచుటవలన చాలమంది యువకులు లభింపగలరు. 31-8-18 వ తేదీనుండి కలిగిన నష్టములను పూర్తిజేయ వీలగునని లాయర్ల సభ ప్రభువు నడిపెను. రెండవసారి చదువబడి సభవారిచే నామోదించబడెను.

ట్రెంకార్లుగారి రాజీనామా.

అందులకు కారణము.

లండను, ఏప్రిల్ 16:—తమ యధికారములను, విధులను భర్తీయులను గూర్చి ట్రెంకార్లుగారికి రాదమయిన గూర్చి డిప్యూటీ ప్రాంతాధికారుల సంఘించినందున ట్రెంకార్లు గారు రాజీనామా నొసగిరి ప్రజా సభయందు బేర్దుగాను వెలుపరిందిరి.

నాకలు.

లండను, ఏప్రిలు 17:—ఈ వారమున 2211 నాకలు వచ్చినవి. 2456 నాకలు కట్టినవి. 1600 కు మించినవి 11 ను తక్కువవి 4 ను ముగిసినవి. 12 కట్టించుకొనివచ్చినవి. ఒక ఛేరల నాక ముంచబడినది.

జనరలు ఫామిలీ అధికారము.

లండను, ఏప్రిలు 17:—అంగ్లెండ్లోని వ్యవసాయ నియమించుటకు తొలగించుటకు ఫామిలీ కఠినములైనవి పార్లమెంటు ప్రజలసభలో మెట్టెక్కువగా నుడిచిరి.

విద్యార్థులకు స్వపరిపాలనము.

పార్లమెంటు సభయందు చర్చ.

లండను ఏప్రిలు 18:—పార్లమెంటు ప్రజా సభయందు పైనికాసనపు బిల్లు చర్చితి మగుమంద, విద్యార్థుల నిర్బంధసేవావిషయము నుండి రద్దుపరుపవలసిన దని డిల్లూను గారు ప్రతిపాదించిరి. తమయద్యమము రెవ్యూవియో దొరతనము వారు మొలపరిపడవను, విద్యార్థులదేశమున పార్లమెంటు సభ నియమకమైనగాని, దొరతనమువారు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము పైవిద్యార్థులకు ప్రసాదించ నిశ్చయించుకొని నట్లు గానరాదు. కాని స్వపరిపాలనా కాసనము నొసరింప ప్రయత్నములు జరిగె నని విద్యార్థుల వారికి సదభిప్రాయము కలుగగలదని డిల్లూను గారు చెప్పిరి.

విద్యార్థుల నిర్బంధపై సేవాకాసన ముమలజరుగుటకు పూర్వము స్వపరిపాలనాకాసనము జరుగు నని దొరతనము వారియశయమైయున్నదని లానుకు బార్ని గారు చెప్పిరి.

నిర్బంధపై సేవాకాసన ముమలజరైయుటకు పూర్వము, విద్యార్థులకు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్య ములకునని దొరతనమువారి యర్థమే యని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెగారు ప్రశ్నించిరి.

పార్లమెంటు ప్రభువుల సభ విద్యార్థుల స్వపరిపాలనమునకు వ్యతిరేకించినవో పాలకవర్గము రాజీనామా నొసగ నొప్పిపై యున్నదా? యని పీఠిగారు ప్రశ్నింప దొరతనమువారు. సన్నద్ధులై యున్నారని బార్ని గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. విద్యార్థుల వారు పాలకవర్గమువారిని విశ్వసించవలసినదనియు, న్యాయము జరుగగల దనియు, విద్యార్థుల వారు వైఖ్యముల నొసరుట భాగ్యమనియు, బార్ని గారు చెప్పిరి.

జర్మనీయును యత్నించుచుండిన ప్రపంచ సామ్రాజ్యము దుస్సహాయము యున్నది. సమకాలమున జర్మనీయులు విజయమునుబట్టికంటె తేలికమైన నాకు సమర్థము. కాసనమును సమర్థించు చున్నారు. అట్లును సేవ కృశించి విద్యార్థుల రాష్ట్రము నీక్షించిన విద్యార్థుల దేశములు వైఖ్యమున తేలికమపటాలములను భర్తయినవలయును. రణరంగమున హతులైన తమ మిత్రుల మరణములకు జర్మనీయులవై పగదీర్చుకొనవలయును విద్యార్థుల స్వపరిపాలన మామోదితమైనగాని, నిర్బంధ పై వ్యవస్థ సేవ యా దేశమునకు వర్తింపదని యిప్పుడు నుక్కరమైనది. స్వపరిపాలనము విద్యార్థుల కొసగిన తరువాత, వారు నిర్బంధపైవ్యవస్థ సేవా విషయక మగు వారి యాటంకములు తొలగునట కట్టి యాధారము కలదు? అట్లునువారు నిర్బంధ సేవ నామోదింతురని తలచుచున్నార. స్వపరిపాలనము కొసగిన పిమ్మట నిర్బంధ పైవ్యవస్థ సేవాకాసనము నెదిరించుటకు విద్యార్థుల దేశమున నొక పార్లమెంటు సభ యందును గాన వర్తించు నా సేవను ప్రవేశపెట్టుట మిగుల కష్టమై యుండునని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెగారు చెప్పిరి.

రెడ్డుక్రాసు సంఘము.

శ్రీ చక్రవర్తిగారి యభినందనములు.

లండను, ఏప్రిలు 18:—రెడ్డుక్రాసు సంఘమువారు పది లక్షల పాతల ప్రేమను సమకూర్చినందులకు సంఘమువారి వభినందించు శ్రీచక్రవర్తి యెప్పుడుకొక కొకలేఖను పంపెను. బ్రిటిషు దేశీయులయొకైన యాదార్యమునకు శ్రీచక్రవర్తి కృతజ్ఞతను తెలుపరించెను. ఆమెరికా రెడ్డుక్రాసు సంఘమువారి గాంగ్లండ్ దేశపు సంఘమున కొచ్చిన సహాయము వందనీయును. గాంగ్లండ్ దేశమున పైనికులకు పవారములు మున్నగు సేర్పాటులు బాహుళ్యముగ వర్తమానమున జరుగఁగలమియున్నది. సమరమున విజయము లభ్యమై తమృతమున సంగ్రామ మంతముగుదనుక, రెడ్డుక్రాసు సంఘమువారు తమ భర్తృకృత్యములను యథాప్రకారము సాగింతురు గాక.

నాకానిర్మాణము.

లండను, ఏప్రిలు 17:—నాకానిర్మాణము బాగుగా పనిచేసి యున్నాయ. వారింకను బాగుగా పనిచేయవలెను. క్షుద్రులు లభిక సంఖ్యతో తలపడిరి గాన మన మధికముగా పని చేయవలెనని పెర్రీ ప్రభువు గారు హెచ్చరించిరి.

పైనిక సేవాకాసనము.

లండను, ఏప్రిలు 17:—ప్రభువుల సభలో పీఠుగారు పినిని రెండవసారి చదివిరి. 45 ఏండ్లు దాటినవారు దేశరక్షణమునకు మాత్రమే వినియోగింపబడుదు రని చెప్పి పీఠులేడు. అట్టివారిలో రణరంగమున పోయటకు వలపుకి సామర్థ్యము కలదనిరి.

విద్యార్థుల స్వపరిపాలనము.

లండను, ఏప్రిలు 16:—ఈవిషయమును వెంటనే పరిష్కరింపవలెనని 9 గురు యూనియన్లు ప్రతినిధులు (వాసిరి, డెడరల బిల్లు సంగీకరింపగోరిరి. దానివలన స్వపరిపాలనమును ఇతర భాగములకు గూడ వ్యాపింపజేయు వీలగును అని ట్రైయు ఫలిక వ్రాసినది.

నల్లమందులను దాచుట.

లండను, ఏప్రిలు 16:—అక్టోబరు నవంబరు నెలలలో లండను నగరమునుండి రహస్యముగా నల్లమందును స్త్రీయమైన పంపుగా పాంపులో పట్టుకొనిరి గాని లండనులో ఎవరియొకడు చేయబడలేదని పార్లమెంటు సభలో సెసిలు గారు నడిచిరి.

ప్రాన్సు ప్రత్యేక రాయబారి వర్గము.

డాక్టర్ గారి సేవరచట.

లండను, ఏప్రిలు 18:—వార్తా స్థానమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—సర్ డెర్బిగారిపై డాక్టర్ ప్రభువు రాయబారిగ సేమింపబడిరి. మిల్టరు ప్రభువు యుద్ధకార్యదర్శిగను, ఛాంబర్లేను గారు యుద్ధమంత్రిగను సభ్యుడగును ఏర్పాటుచుదురు.

వేల్పు గనుల పనివాండు.

వైఖ్యమున తేరుట.

లండను, ఏప్రిలు 18:—వేల్పు గనుల గనుల పని వారికి విస్తారముగ వైఖ్యముల యందు చేరుచున్నారు. రాత్రిం బగళ్లు పనిచేసినవ ప్రభాటింగు ఉద్యోగులకు తీరుబడి లేకయున్నది గాన మతకురువుల సహాయ ముచేపింపబడినది.

లేబరు మంత్రివర్గము

విద్యార్థుల స్వపరిపాలనము

లండను, ఏప్రిలు 18:—కార్యకమత్తు మంత్రులు లాయకు బార్నిగారితో ముచ్చటించిరి. నిర్బంధ వైఖ్య సేవను ప్రవేశపెట్టుటకు పూర్వము విద్యార్థుల స్వపరిపాలనా విషయమును పరిష్కరింపవలసినదనియు, విద్యార్థుల మహాసభ వారిలో సభిక సంఖ్యకులనిపిన రిపోర్టు నామోదింపవలసినదనియు ప్రధాన మంత్రినికొరిరి.

కెనడా

వైఖ్యమును సమకూర్చుట.

కెనడావారి కఠినమగు సేర్పాటులు.

ఒటోవా, ఏప్రిలు 17:—వైఖ్యముల గూర్చి కెనడా దొరతనము వారు కఠినమగు మార్గముల ననుసరించుచున్నారు. వైఖ్య సేవకుండి యిదివరలో తప్పించిన వ్యక్తుల నిపుడు మరల సేవకు రావించుచున్నారు. అవివాహితుల నందర వైఖ్య సేవకు రప్పించుచున్నారు. కెనడా రాష్ట్రమున వసించియున్న అన్యదేశీయులకు గూడ వైఖ్య సేవకు రప్పింప రాయబారులు జరుగుచున్నది.

స్పెయిను

స్పెయిను నౌకను ముంచుట.

బెన, ఏప్రిలు 17:—స్పెయిన్ దేశమున భాగ్యమును తీసికొని పోవుచున్న స్పెయిను నౌకను ముగిసినందులకు వ్యవహారములు జరుగవలసినవి దొరతనమువారు జర్మకలను కొరగా ఆనాకను ముందిన అంతర్గమి యొకను రెవ్రనడు వాలేదని జర్మకులు తెలిపిరి.

అమెరికా

అమెరికా - హాలండు

లండను, ఏప్రిలు 16:—హాలండు నౌకలను వశపరచుకొనటయు అట్లు తీసికొనుటకు ముందు బొగ్గును, సాను గ్రులను లై సెన్సులను ఇయ్యకుండుటయు అమిత లక్షణమని వాషింగ్టనులోని హాలండు రాయబారి నుడివెను. బొగ్గు దేశమున తక్కువగా నున్నది. భాగ్యము గూడ విస్తారముగా లేదు. సానుగ్రులను హాలండుకు పంపిన నవి జర్మనీకి చేరగలవు. జర్మను అంతర్గముల బాధ అధికముగా నుండుటచే నౌకలు తగ్గి విజయమున కంత రాయము కలుగుచున్నది. ఇదివరకే హాలండునౌకలను అమెరికా వారు పయోగించుకొనుట కధికారము కలుగుగాని వారికివరకును చేయలేదు. వారు చాలకాలము రాయబారులను కడిపిరి. 25-1-18 ఒడంబడిక జరిగినది గాని జర్మకుల బెదిరిపులవలన నది విఫలమైనది. అప్పుడు అమెరికావారు తమ అధికారమును మాపవలసి వచ్చినది. దీనివలన హాలండువారికి చాలబాధము కలదు. హాలండు వారి కింకను చాల నౌకలుగలవని వారి అధికారులే చెప్పిరి. ఆనౌకలు వారికి చాలును. ఆనౌకలు నిరోధింపబడవు. వానికి కావలసిన సమపాదుము చేయబడును తక్కినవానికి వారికి తగినలాభము చూపబడును. నౌకాస్థానములకు గూడ ధనమొసంగబడును. దీనివలన హాలండువారికి లాభము కలుగునని అమెరికా మంత్రి నుడివెను.

వాషింగ్టను, ఏప్రిలు 17:—స్ట్రీలు మాన్యుట ఛార్లెస్ ఎం. స్క్వాబ్బుగారు ఎమర్జెన్సీ బిల్లు కార్పొరేషనుకు డైరెక్టరు జనరలుగ నియమింపబడిరి. దొరతనమువారి నౌకానిర్మాణపు ఏర్పాటు అంతటికిని ఆరనికి పరిపూర్ణాకారమొసగబడెను. యుద్ధసానుగ్రుల పాడుచేసినా, యుద్ధపరిశ్రమలో లేని నౌకలను కలిగించు కొనినను 30-ఏప్రిల్లో గాకారాగారవాస శిక్షయు, పదివేల డోలరులలో గా జరిమానాయొక విధింపబడు నను కాసనమును కాంగ్రెసు అంగీకరించెను.

గ్రీసు

గ్రీసు వైఖ్యములు.

కొన్ని గ్రామములను బట్టుట.

లండను, ఏప్రిలు 17:—టెహినుసగోవర ప్రాంతమున గ్రీకులు స్ట్రామానిని చాటిరి. డెజిక్వా కమాన్సు, ఆడా, సల్మా గ్రామములను ఆక్రమించిరి. సంగ్రామము విజయవూర్వకముగ ఫలిచి, గ్రీకులు విజయము నప్యములకు పొందలేదు. ఉత్తరమున అంగ్లేయులు కిల్లి, విర్బాల్లి నాక్రమించి, విక్రమబట్టిరి సెగోనికా ప్రకటనమున వివరింపబడెను.

ఆస్ట్రేలియా

సిడ్నీ, ఏప్రిలు 17:—క్రొత్తగా చేర్చబడిన వైఖ్యలలో మొదట వైఖ్యరియా క్రాసును బడయు వానికి 500 పానుల బహుమానమును, డి. సి. ఎం. బిరుదుమును మొట్ట మొదట బడయువానికి 200 పానుల బహుమానమును ఇచ్చెనని లాగ్డ మేయరు గారు ప్రకటించిరి.

ఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికా రంగము

ఈ నెల 1 వ తేదీనుండి వర్షము లభికముగా కురిసినను జనరలు ఎడ్వర్డు, జనరలు నార్తేగారి సేనలు సమద్రతీరము న్యాసా సరసుల ప్రాంతములనుండి లూరియోనది కుత్తరమునకు చేరినవి. నార్తే సేన రెవ తేదీని మస్టకు వైఖ్యతిరున్న హాహా నాక్రమించెను. నదులు పొంగినను తూర్పున కేగి 11 వ తేదీని మస్టానుండి వైఖ్యతిమాహాకేసుచున్న జర్మకులకు చాల వ్యయము కలిగించెను. ఎడ్వర్డు సేనలు రాత్రి ప్రయాణముచేసి 12 వ తేదీని దినమంతయును పోరి జర్మకులకు చాలవ్యయము కలగజేసి మెహోబోమా నాక్రమించెను.

నార్వే

మిత్రమండలి తటస్థదేశీయుల నౌకలు.

క్రిస్టియానా, ఏప్రిలు 10:—హాలెండువ్యవహారమున నౌకకు ప్రతిగ నింకొక నౌక ఈ యుద్ధము ననుసంగతిని విమర్శించుచు నార్వేజియును కమర్షలు పిప్పింగు గజెట్టు ఇట్లువ్రాయుచున్నది:—ఇదంతయు న్యాయము. దచ్చివారిప్పటికి రిలక్షుటటుల నౌకల నట్లే యుపయోగింపక పడలేసిరి. నార్వేజియును లట్లుభయ మొందక ప్రతిదినము ప్రయాణము చేయుచు మండలివలె మహాభూలన పీఠలను గోల్పోయిరి. హాలెండు క. టె నార్వేకమర్షుడు ఆపవాదును వాటిల్లెను.

రష్యా

లిఖ్నో విస్ఫోగారు రహస్యముల బయల్పరచుట
 లండను, ఏప్రిల్ 18:—లిఖ్నో విస్ఫోగారి మహా విజృంభణ భావంతో కరణము ప్రకటింపబడినది. అది చాలమందికి వచ్చి తెలుసు బతుకని రాబట్టు సెసిలు ప్రభువు గారు సేద ప్రజల సభలో తెలిపిరి. భావంతో కరణమును తుపాక్షాతము వ్రాసిన ప్రాధను గిల్చుచు మరెవరైనా క్రాంతిల పత్రిక కొకవ్యాసము నువ్రాసిరి. విజృంభణము అనాలోచితముగాని రోషా ద్రవ్యము గాని కాదని ముక్రే గారు చెప్పిరి. మందినయ్యక మెట్లు నయ్యక ద్రోహ నివారణయ్యుకో, బుద్ధివివ్యాసము దెబ్బతినముచే నెట్లు పర్యాయయ్యుకో, సంధిచేయవలయునని కాలస్వభావుల మన సిట్టాభావితములచే బాధింప బడెనో ఆ కథ నము సంతయు నది అమాయకముగ ప్రకటింపుచున్నది. ఈకథ జన్మనీక చాల వింతగానున్నది గాని ఇంగ్లండున కంత క్రొత్తకాదు. వైటు పేపరు మొదలుగా కల రాజకీయములైన ప్రత్యుత్తరముల వలన నిద్రవరకు మనకు తెలిసిన సమాచారము నిది బలపరచుచున్నది. జర్మనునిధానముగూర్చి లిఖ్నో విస్ఫోగారు మాకు సారాంశముల తెలుపుచున్నారు. కొంటులెన్ని టాడుగాను నెప్పయో నెదిరించిన మున్నుండు ప్రాపంచకమహా యుద్ధము సంభవించునని యెఱింగి యుండియు 1914 జూలై 28-వ తేదీ నెట్లెదిరించ వలసినదని జర్మనీ యతని ప్రాత్యాచా పరచెను. జూలై 28, 30-వ తేదీల మధ్య బ్రిటిషువారును తక్కిన మధ్యవర్తులను గలసి సంధినిగూర్చి యెన్ని ప్రయత్నముల చేసినను వాని నన్నిటి నది విఫలమొనరించెను. జూలై 30-వ తేదీన బెర్లిన్ నుండి రష్యాలో సంధి తేసికొన బ్రయత్నించుచుండ నట్లు చేసినయితే యుద్ధమును ప్రకటించెను. ఇంతయు మన మెఱిగింపబడియే. ఇంకను 1914 జూలై 6 వ తేదీన పొట్టుడాయు సభలో జర్మనుచక్రవర్తి యుద్ధముచేయ నెంచుట జర్మను రాజకీయజ్ఞులంద రెఱిగిన సంగతియే.

యుద్ధమును తప్పించుటకు వైకొంటు గ్రేగారు మానవు డెన్ని ప్రయత్నముల చేయగలవో అన్ని ప్రయత్నములను చేసెను సంగతి అందఱికిని తెలియును. అతడు ప్రానుస్సువ్యా జకీములందఱును అభిమానము గలిగి యుండుటచే నీయుద్ధ ము సంభవించెనని ఇంకను కొందరు పలుకుదురు. ఇందును గూర్చి లిఖ్నో విస్ఫోగారు నిజమును వివరించి నారు. "య ష్యా ప్రా న్సు లతో నన్ని థే గా భి ప్రాయ ముల ను సమన్వయము చేసికొని అటులనే జర్మనుతోగూడ చేయవల యునని గ్రే గారు తలంచిరి. మనల నొంటిరిగ విడువవలయు నని అతడెన్నడు నుద్దేశింపలేదు. ప్రస్తుతపు సంఘమున మనలను గూడ భాగస్వామ్య జేర్చుకొనవలయునని అని యుద్దేశ్యము అని లిఖ్నో విస్ఫోగారిచట గ్రే గారు చెప్పిన వాక్యములనే యుద్ధపాదించుచు ఈ యుద్దేశ మెట్లును సరింపబడినదియు వివ రించిరి

యుద్ధమునకు పూర్వము బ్రిటను జర్మనులకు మాను సమన్వయముడెనని ప్రాధానము మరెవరైనా వానినడచవారిచిరి బాధాదు రెయిల్వే పోర్టుగీసులను సజ్జములు; జర్మను నౌకాని ర్యాణము. పోర్టుగీసువారి వలస జేతములను జర్మనీవారు తీసి కొనుటకు వారంగీకరించిన బలవంతము చేయుటండ నట్లు తీసి కొనుటలో తమ కేమియు నభ్యంతరము లేదని గ్రే గారు చెప్పిరి అంగ్లజర్మను రహస్య సంఘము ప్రకటితములు కావలెనని గ్రే గారుకోరిరి. అట్టి సంఘములో నొకటి 1893 సంవత్సరమునందు పోర్టుగీసు వారి వలస జేతములను జర్మనీ ఇంగ్లండులు కొంతవ రకు స్వ క్రయవారాధ ముపయోగించు కొనుట కొప్పుదల గ నుండెను. ఈ సంధిలో నేమియు దౌర్జన్యము లేదని ముక్రే గారుచున్నారు. ఇది రాష్ట్ర స్వీకరణమును గోరుటలేదు మన మొక భాగమున మనవ్యాపారము నభివృద్ధి నొందింప తు డుట కిష్టపడితిమి. అటులనే ఇంకొక భాగము నకర్తృ ము చేయవలయుటకు జర్మను లొప్పుకొనిరి. ఈసంగతులను ప్రకటించుటకు జర్మనీ యిష్టపడ లేదు. ఈ తిస్సాగ్రహంత విచేక వంతముగ లేదని లిఖ్నో విస్ఫోగారు తలంచిరి.

ఈ సంధి విషయముల ప్రకటించియుండు నెడల ఇది వరలో అంగ్లేయులు తమ శత్రువులగు భావింప జేయుబడిన జర్మను ప్రజలారహస్యము నెక్కడ కనుగొందుకో యనియు, ఇంగ్లండు పత్రమువలెనే సంచరించుచున్నది గాని ఎంత మాతమున శత్రుత్వమును పరిపూర్ణతదను సంగతిని గూడ వారు తెలిసి కొందురను భయముచే వారందరు కంగీకరింప వుండిరి. "బా గ్దాదును గుఱించియు జర్మను నౌకా నిర్యాణము నిడియే కథనము. పూర్ణాభివృద్ధియు న్యాయవిరుద్ధము

నగు జర్మను కోరికల ప్రకారము వార్తాభివృద్ధి నొందుటకు కొన్ని విషయములందు గ్రే గారు సాహసముగూడ పనిచేసిరి. ముందు తన పేరాస కెక్కడ నిట్టి ఏర్పాటులు బంధించునో యనుభయమున జర్మను దొరత నమువారందరు కిష్టపడకుండిరి.

లిఖ్నో విస్ఫోగారి ప్రకటనమును జర్మనులో వ్యాపింప జేయుటకు జర్మను దొరతనమువారే అటంకముల గలిగింప లేదోయని ముక్రేగారి కద్దా తము కలుగు చున్నది. జర్మను ప్రభుత్వము రెండు గుఱ్ఱముల మీద స్వారి చేయుచుండుటయే ఇందులకు కారణమని అతడు నూచించు చున్నాడు. షక్తియు అవస్థాందము విజయవంతమగుచో జా తీయవాదుల మనితంత్రజ్ఞులభివృద్ధి నొంది లిఖ్నో విస్ఫోగారు రాజుగారును వారి పక్షమువారును అటుగదొక్కబడుదురు. అవస్థాందము మజ్జము మొదిన యెడల ప్రజలు కొన్ని వర తుల నంగీకరించుటకు సిద్ధముగ నుండును. ఇదియు నిజమగు నేని జర్మను లోడినను గలిచినను ప్రజలు లాభమొందుటకు సిద్ధముగనుండగలరు. విజయ మొందెనేని జనరలు డెండాల్పు ప్రపంచమున కధికారిగ మారును. లేకున్న జర్మనీకైన అధికారి కానేరడు.

జర్మనీ

విమానముల దాడి.

ఆమెట్టరుడం, ఏప్రిల్ 18:—యుద్ధంగమునందేగాని తక్కిన తావులలో విమానములదాడి సులభరాదని జర్మను రాజ్యాంగసభలో సాంఘికవాదియగు గాసీ నూచించెను. ప్రతి కక్షలూ కోరలేదు. కోరవో నాలోచించెదమని ప్రభుత్వ ప్రతినిధి నుడిచెను.

రష్యా చమురు గనులు.

ఆమెట్టరుడం, ఏప్రిల్ 16:—ఈ గనులను కొన్ని ఏండ్ల వరకును జర్మను వైనికాధికారుల పశ్చాత్తాపముననే యుంచెదరు విద్యుట వానిని 99 ఏండ్లకు గుత్త కిచ్చుటకు గూడ జర్మను లకే అధికార ముండును.

టర్కీ

తురుష్కుల ప్రకటనము.

లండను, ఏప్రిల్ 18:—ఫాల్గొనిన విద్యుట మే ము బాము నాక్రమించితిమి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా మంత్రి.

ఆమెట్టరుడం, ఏప్రిల్ 18:— అధికమంత్రి బానుబా రెను జర్మనీగారి స్థానమున విశేషమంత్రిగా నియమించిరి.

బురియను మంత్రి.

ఆమెట్టరుడం, ఏప్రిల్ 16:—బురియను మంత్రిగా నేర్పరుచుట వలన ఆస్ట్రీయా జర్మనీ జేతముల మైత్రి దృఢ తమ మగునని వియన్నా పత్రికలు వ్రాసినవి.

న్యూజిలండు

వెల్లింగటన్, ఏప్రిల్ 17:—పార్లమెంటు సభ్యులైన నిర్బాధ వైనిక నేపనుండి తప్పించును ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

బెల్జియమువారి ప్రకటనము

లండను, ఏప్రిల్ 17:—బ్లాంకర్ట్ సాండు రైలువేలో ఈవెను మొదలు లోరోటువరకును శత్రువులు తలపడి ముం దునకు రాగలిగిరి గాని మేము తలపడి తిరిమి 800 మందిని పట్టుకొంటిమి.

కొబ్బరికాయపడి తలపడుటలు:—సింహాళములో ము ట్టకూలిగ్రామములో పోయ్యాఅను నొక స్త్రీ తన చేతివిడ్డను చంకబెట్టుకొని కొబ్బరికాయలలో జల్లగాని కొఱుకు అటునిటు తిరుగుచుండెను. పెంకాయ ఒకటి ఆమె విడ్డతలపై పడుట వలన అది పగిలెను. బైద్యసహాయము రాకపూర్వము ఆ విడ్డ వరదించెను.

సింహా

హిందూ దేశము; యుద్ధము.

సింహా, ఏప్రిల్ 17:—తాత్కాలిక రాజకీయ విభేద ములవిడనాడి హిందూదేశమునందన్ని తరగతులవారును యుద్ధ మును విజయవంతముగ కొనసాగించుటకు యావచ్చుకొని వినియోగించి ప్రయత్నింప గోరుట కొకసభను చేయవలయు నని హిందూదేశ దొరతనమువారి తీర్మానమి మహావిషమస్థితిని సామ్రాజ్యమునకు తగిన సహాయ మొనరింప తలయునని హృద యపూర్వకముగ గోరుచుండుటకు వ్యక్తపరచుచున్నది. ఈ ప్రయత్నమున భారతీయులు, యూరోపియనులును మెప్పు ఖర్చు గారి నాయకత్వమున పని చేయుదురు. దీని ఫలితములను జూచి హైందవులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపు పౌరహక్కుల కెంతవరకు దగి యున్నారో నిశ్చయంపబడగ లను. తగిన ఏర్పాటుల చేయుటకు ఇండియా మంత్రిగార్చుట నే యున్నారు. యుద్ధము నిమిత్తమెక్కడు పౌరుషమును సాన్న్యత్యాగమును జూపుటకు యూరోపియనుల కిదియే యదకు.

ఈ సభవలన ఇదివరకే విశేషముగ బాధపడుచుండిన రయిల్వేవారి కెక్కుడు బాధగలుగుతుండ చేయునిమిత్తము కాగన సభ్యులును తక్కిన ఉద్యోగీయులును సాధారణపు బాటసారులవలె సేవయాణము చేయగోరబడుదురు. ప్రత్యేక ముగ కొన్ని రైలులు బల్లిండు కొఱుకు నడచుట కేర్పాటులు చేయబడును. సంస్థానాధిపులు సాధ్యమగు సంతకరకును పరి వారమును తగ్గింప ప్రయత్నించుటని తెలియచున్నది. 27-వ తేదీన సామ్రాజ్యకాగన సభామందిరమున జరుగు సభకు ఛెల ముఖ్యుడగు సభాధిపత్యమును వహింతురు. సభ బహుశా 29-వ తేదీన చాలింపబడును. రాజప్రతినిధిగారు తమ బ్యాండు ను, అంగరక్షక వైస్రమును తమ యిష్ట ప్రకారము వినియో గి పవలసినది వైనికాధికారులకు విధించెట్టిరి. వైనికాధికారు లంగీకరించిరి.

కత్రికాభిప్రాయములు.

రాష్ట్రపు సభనుగూర్చి నియమింపబడిన క్రమిటి నిజము ను పరిశీ లించుటకు రాజప్రతినిధి గారి సభ వరల నిష్ఠాలో గురువారము నందు సమావేశమగును. దైవ సభ ధిల్లీలో జరుగును. 150,230 మందికి వసతులు ఏర్పరుపబడును. సభ్యులంత అధికముగ వచ్చుట వాంఛ నీయును కాదు. అవసరముగ నిప్పును ప్రయాణము చేయుట వలన యుద్ధ సంభారముల నడపుట కవాంతరము గలుగును. ఎక్కుడు మంది యుండకున్నను అన్నిరకముల వారికిరి తగిన ప్రాతనిధ్య మొసగబడును. సివిలు సర్వీసులో మిలిటరీ సేవకు పనికివచ్చిన ఉద్యోగుల గ్రహించి వారి స్థానమున మిలిటరీకి పనికిరాని సివిలు ఉద్యోగీయులు అంపబడుదురు. ప్రధాన కార్యాలయమునందనేకమంది ఉద్యోగీయులున్నారు. వారి సంఖ్యను చాలవరకు తగ్గించి మిగిలిన వారిని యుద్ధమున కంప వచ్చును.

రెయిల్వే ప్రయాణముగూర్చి ఇంక నేమేమి తగ్గింప బడునదియు ప్రధానమంత్రిగారి సందేశము నకుసరించి యుం డును. రెయిల్వే లోక్కుడు యెంత తగ్గిన సంత మంచిది. కాని సామాను ఎక్కురకనుండుట బండ్లు తక్కురకనుండుట ఇండు వలన చాల కష్టముగ నున్నది. బ్రుక్కుల సభికముగ సప్లయ చేయుటకు సాధ్యమగు నన్ని ప్రయత్నములు చేయబడును. గాని సాధారణపుస్థితిగకు లేపుదువరకును బ్రుక్కులు చాల కుండ కొంచెము బాధపడవలసియుండును. గోధుమలనోడ క క్కించుకాలము సమీపించుచున్నది. ఇంచువలన నిచటి రెయిల్వేలకు చిక్కు ఎక్కువ కాగలదు. తగినన్ని ఓడలులేక కరా చీకి గోధుమలనంపుట కష్టముగనుండుటచే గోధుమలు కలకత్తా వద్దనోడకక్కింప వచ్చును. అవటినుండి కాలీపుట్టెలలో సీమ బొగ్గును వెట్టవచ్చును. క్రిందటి రెండువారములలోవలె జలాంతర్గాములను ఓడలను ముంచివేయుచుండిన ప్రస్తుతపు ఇబ్బం దులు మరింత అధికము కాగలవు.

బంగాళా నేపనలు బ్యాంకి వ్యాజ్యము:—బ్యాంకి వారు భూపేర్లబాధ బాసు, దర్బంగమహారాజా మున్నగు దైక్ష్తరై కలకత్తా హైకోర్టులో వ్యాజ్యమును వేసియుండిరి. ఇదివరకు తక్కినప్రతివాదులపై కేసులు పరిష్కార మైనవి. దర్బంగ మహారాజా వారిపై కేసు మాత్రము పరిష్కారము కాకయుండినది. 17-వ తేదీన కోర్టువారి యంతమును గూడ పరిష్కరించిరి. మహారాజా వారు తమయొద్దనున్న సెక్యూరిటీలను బ్యాంకివారి కిచ్చివేయునట్లును, బ్యాంకివారు కేసును రద్దుచేసికొనునట్లును తీర్పుచెప్పబడినది.

హైదరాబాదు

I

నిజామురాజ్యము భరతఖండ మధ్యగతమై యున్నది. పూర్వపు మొగలాయి ప్రభుత్వమును గ్రంథితగోచరముగ నున్నది. కాని ప్రభుత్వవ్యవస్థను గల వారెవరును సజీవులయియుండరు. నిజామురాజ్యము పూర్వపు మొగలాయి ప్రభుత్వపద్ధతుల ననుసరించి జరుగుచున్నదియో లేక పేరు పద్ధతులమీద జరుగుచున్నదియో గాని ఆ దేశమందును ఇది మొగలాయి రాజ్యమనియు అక్కడి దంతయు "మొగలాయి" యనియు వ్యవహారము ఈ దిశమునకును గలదు. హైదరాబాదు పట్టణము నొకదానిని బట్టి చూచినను అందులో కొంత బ్రిటిషువారికి నున్నది. అగ్ర రెసిడెన్సీ బహారులు రెసిడెన్సీ ఆఫీసులును ఆవరణములోనున్న బ్రిటిషువారివైయున్నది. రెసిడెన్సీ బహారు (కొంతమారును దానిని సికిందరాబాదు రోడ్డుకడను సరియొక ప్రక్కనుండియు ఆఫ్ బల్ గంజిరోడ్డు అనియు చెప్పుదురు) పోవుచుండగా అచ్చటచ్చట పోలీసు వారు గనబడుచుండురు. తటాకం ఒక దీపస్తంభము నుండి నిజాముపోలీసువారు ఆగపడుదురు. వారి నడిగిన ఇచ్చటికింద యుండు మొగలాయియందురు. దీర్ఘ సామ్రాజ్యము మొగలాయియందుండగ నిజామువారు వారి సామంతులగు వారి కార్యకర్తలగు నుండినందున మొగలాయి రాజ్యభాగమున జేరి మూల కస్తులైన మొగలాయి పోయినను పేరు నిలిచి యున్నది.

నిజాములు మొగలుకాలలోనివారై నట్లు గనబడుదు. కంకానుకీర్తనమున "మలుబ్ మహి నంకేము" అని వీరిని జెప్పుచున్నారు. భూమినివారి సంతతిగ నుండును. నిజాపుర వంశము గోల్కొండవంశము కొంత మించుమించుగ సమకాలమున నేర్పడినది. నిజామువంశమునకు మాటట్లును కూర్చుంటున్నా. ఈపురుషునివలననే ఈవంశమునకు మలుభూమి వంశముని పేరుగ లగినది.

ఈవంశమువారు క్రీస్తుకము 1512 లో గోల్కొండలో నిరవు గాని రాజ్యస్థాన మేర్పరచి కొనిరి. ఇయ్యది ఇప్పుడు హైదరాబాదునకు 7 మైళ్ళదూరమున నున్నది. పురాతనపు కోటలోనికి రావలయుననిన (మిలట్రే) వైసికాధికారి యుత్తర్య పొందవలయునగాన క్రీరామదాసుగారి నివ్యుత్తరమునో సంబంధపడిన కారాగృహము సామాన్యము చూడవలసివేదు. విద్యావివేచకులను చారిత్రకారులను ఇయ్యది సంప్రీతికరము గాదు.

గోల్కొండలో నీటివనతి చక్కగ లేక చుట్ట నుండి రాజధాని మహమ్మద్ కూలిదినములలో ఇప్పుడు హైదరాబాదునకు మార్చబడినది. ఆనవాలు గారి భాగ్యలలో భాగ్యజీవి యను నామె యాతని "మహాంపుటాలు" ఉండెనట. ఆమెపై ప్రేమతిశయమున నూతన రాజధానికి తొలుదొల్ల "భాగ్యవగర" మనుపేరు పెట్టబడెను. ఆయను యనంతరము ఈపట్టణమునకు హైదరాబాదును పేరువచ్చి దాదాపు నాలుగు నూర్ల సంవత్సరములకు ఈపేరు పట్టెనున్నది. హైదరాబాదునందు భాగ్యవంతులు ధనికులనేను గలరు. విశ్వస్య వంతులు, సంపన్నులుగలరు. ఇందుచే అన్యధాముగ "భాగ్యవగర" మని పేరు వచ్చినదని వాడుక కలదు. కాని యధార్థ కారణమయ్యదిగ నుండలేదు. విక్రమసింహుడనువోరునివలన నెల్లూరునకు విక్రమ సింహపురమునకు పేరుగలిగి కాలక్రమమున ఉచ్చారణ ప్రయత్న సౌభ్యము నుజ్జేరించి సింహపురమని నిజముగ అచ్చటపూర్వము సింహములుండిన యరణ్య ముండెననియు ఇప్పుటికిని ఊరిలోపల నేనుగులు రాత్రి నిద్రచేయనెల్లవను మొదలగు పుక్కిటిపురాణములు కలిగినవి. మధిరబందర్ ఆర్థాత్ చేపలరేవు ఆగుచుండగా "బందర్" శబ్దము ననుకరించి "బుందారకపురి" యనుచు న్నారు. ఇట్లు గాధలనేకములు గలవు.

ఈ నాటి హైదరాబాదు చాల గొప్ప పట్టణము. ధనకనకవస్తువాహనసమృద్ధిచే నోప్పియున్నది. జలసమృద్ధియు గలదు. ఎటు జూచినను మోటారుబండ్లు జోడుగుట్టముల బండ్లు ఎక్కువగ నున్నవి. నాగరక సంపదను నెలకొల్పు విశేషములుగలవు. పట్టణముంతయు వైద్యుత్విద్యరాజిత ప్రజ్వలింతుండును.

గొప్పవారు నిరసించు కొన్ని కొన్ని కట్టడములను కొత్తలని యిచ్చట వాడుదురు. రెసిడెన్సీ "బడిసాహేబు కొత్త" యనియు నిజాముగారి నివాసాగారములు "కొత్త"గాని యనియు ఇత్యుధియగు గలవు. గొప్పపొద్దులు గలిగి గొప్ప ప్రాజానములను విశాలస్థితి ఆవిర్భవించునట్లు గల ఇగ్జెక్టు బోర్డియరు

న్నారు. ఆదివర్సము 81 అధ్యాయమున "ప్రమాణకొట్టాం నుండు" అనియున్నది. దీనిని నన్నయభట్టు "ప్రమాణకొట్టి స్థలమున నీదినుండైన" యని తెలిపించియున్నారు. పాండవులనగళ్ళలో నిడి యొకదాని పేరుగ నుండును. గొప్ప ఉన్నతము గలదిగ నుండును. విజ్ఞాన దీనిని వివర్ణించుచుగాక.

జన సామాన్యమునందు వివరము సౌజన్యములు గలవు. పణ్యవీధి చాల పెద్దదిగను మనోహరముగను నున్నది. పల్లెటూళ్లయందు బొడ్డుచవికెనాబరగు దానిస్థానమున చార్ మినారను సౌధము గలదు. అద్దానిని, మక్కామసీదును జూచిన హైదరాబాదీయు లెన్నినైపుణ్యము జూచిపట్టుకును. ఈరెండును ఆత్మగృహములయి స్థలములయి నిర్మణములనెన్నుచి. మధురలోని తిరుమలనాయకుని నగళ్లు చూచినవానికి కొంత వరకు బౌద్ధమతముగ నున్నట్లును. క్రీడోద్ధాతము జనారామము చునెకసాగర ప్రాంత రాజమార్గము దగ్గరనున్న లగు కొలదివలనతనముల క్రింద ఈజిప్టులలోని ముఖ్యభాగముగ ఆఫ్ బల్ గంజిని పొడు పెట్టిన మాసి మహానది చెన్న పట్టణము నలంకరించు "సరివాంక్రేష్టు" మగు కుచ్చుమునకంటెను చిన్నది. కుచ్చుములో యెల్లప్పుడును "అసా" యోగ్య మయిన నీరైన నుండును. మూసిగళ్ళు కుప్పించి నిల్వలమై యుండును. ఇట్టివే అంతనప్రము గలిగించగ మహాజలనంధము లొకక్షయము జేయు ననుట కైముత్రికమున సిద్ధము.

కల్లుఆంగళ్లు ఆతిసంఖ్యాకములుగ నున్నట్లుల కేలు చున్నది. ఆరాజ్యమున తాటిచెట్లు ఈతచెట్లు ఎక్కువగ నున్నవి. తెంపరెన్ను సమితివారు అచ్చట నురాపానవిషయము గవనింపదగియున్నది. మాంసము తినువాడైనను ప్రేవులు మెడలో వేసికొని తిరుగునాయని సామెత యున్నది గాని హైదరాబాదునందు మాత్రము ఖసాయి అంగళ్ళు కాపురపు టిండ్లవద్దకు, కూరగాయల అంగళ్ళచెంతను కన్నులకు ఘోరముగ గనిపించుచుండును.

రాజ్యాంగవిషయమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున గల దిపాన్తుమెంటు లన్నియుగలవు. భూములన్నియు మరరాజ్యముల వలే సర్వేనెటులుమెంటు అయియున్నవి. మునిసిపాలిటీలు లోకల్ బోర్డులును గలవు. ధర్మవైద్యకాలలు (చుకాణాలు) ఏర్పాటుచేసి యున్నారు. పోలీసు కట్టెట్టములు చక్కగనున్నవి. హైకోర్టు (ప్రీవి కా౯ సిలు కా స న నిర్మాణ స భ యు గ ల వు. మ న మ ద్రా సు

ప్రేసిడెన్సీ వాస్తవ్యులను హైకోర్టునకీలు గారునగు ప్రమాత్ కృష్ణమాచార్యులవారు నిజామువారి అడ్వకేటుజనరల్ పదవి నలంకరించియుండి ఇప్పుడు అచ్చటి (ప్రీవి కా౯ సిలు (ప్రేసిడెంటు) సభానాయకులుగ భాసించుచున్నారు. చాల వరకు గొప్పగొప్ప యుద్ధోగ్యములు అధికారములు మహమ్మదీయులకే యిచ్చుచున్నారు.

విద్యావ్యాపనము చాలినంత విరివి జెందునట్లు ఆగపడదు. చెన్న పట్టణములోవలె పాఠశాలలగపడవు. రీడింగు రూములు లైబ్రరీలు అంత పట్టణమునకు తగినయన్ని లేవు. మద్రాసు పేపర్ల ప్రచారమునలేవు. టైపుస్ ఆఫ్ యిండియా పుటపుర చేతనండును. నిజాంగారి పబ్లికర్ లైబ్రరీ ఒక పర్యావరముగ నున్నది. అందు ఇంగ్లీషు పుస్తకములును గలవు. పుస్తకముచి గ్రంథమును చూడగా నైయ్యవ్ హుసేన్ బిల్లామిగారి నైదిక వ్యాకరణము అధ్యర్థవేద ఆంగ్లికరణము లోనగు గ్రంథముల పేరు లగపడినవి. గ్రంథములు మాత్రము ద్వ్యోచరములుగాక పోయినగాదా! ఈబిల్లామిగారి మద్రాసు యూనివర్సిటీలో కొంతకాలము సంస్కృతపరిశ్రమజనుండి.

రాజభాషయు వ్యవహారభాషయు ఉర్దూఅనునకు తెలుగు సామాన్యముగ బహుజనము మాటలాడుదురు. తెలుగు దేశములోని ఆనాంధ్రులు భాషించు తెలుగుకంటెను ఇచ్చట ఆంధ్రులు మాటలాడు తురక భాష జాతీయముగను భాషాసంప్రదాయసారముగను క్రావ్యముగనుండును. పనిపాటలు చేయు కూద్రాదులు తెలుగువారుగానున్నారు. మహారాష్ట్రులను మార్వాడీలను చాలవంది గలరు. సామాకార్లందరు ప్రాయముగ మార్వాడీవారు. (సశేషము)

Macaulay will Case.

ALLAHABAD, April 16. In Macaulay will cases at the Allahabad High Court yesterday Mr. Simeon and Mr. Chien, who prepared the previous and last wills of the deceased lady deposed to the competency of the mind of the testatrix. Delivering judgment Mr. Justice Walsh said that there was no evidence of such importunity as would justify his Lordship in interfering with the will. The final death blow to the defendants case was delivered by the evidence of Mr. Chien who deposed that the testatrix was quite rational when she made the will. His Lordship then referred to the fact that the will was validly executed and granted probate to Messrs. Simeon, Mr. Simeon and Mr. Chien.

Simla

India and the War. Atruce to Political Differences. The Coming Conference.

SIMLA, April 18

With reference to the recently published telegram which have passed between the Prime Minister and the Viceroy it is understood that Lord Chelmsford has decided to convene a meeting representative of all India at Delhi on the 27th instant. His Excellency has invited the attendance of several prominent ruling chiefs and also of all non-official members of the Imperial Legislative Council. He has also asked the heads of the provinces to depute representatives of various shades of opinion to attend the Conference. The object of the meeting is to invite the co-operation of all classes firstly in signal domestic differences and in bringing about a cessation of political propaganda during the present crisis, secondly in securing the active support of all classes in the measures necessary for the prosecution of the war with special reference to man-power and the development of India's resources and thirdly in cheerfully bearing the sacrifices which may be necessary to achieve victory. It is further understood that the Viceroy has intimated that he hopes that heads of the provinces will follow the projected meeting at Delhi by convening meetings in their respective provinces as soon (after the 27th) as possible with a view to considering measures for giving effect to the resolutions on the above subjects which may be passed at Delhi and which will be published in due course.

The cable companies notify that deferred telegrams for the United Kingdom are being posted from Gibraltar. Fully paid telegrams are subject to six days delay.

The decision of the Governor-General-in-Council to hold a great conference at Delhi immediately in order to call atruce to political differences and to combine all classes and creeds for the war prosecution of the is generally understood as an earnest of the resolve of the Government of India to mobilise the entire resources of the country at this great crisis. The Indian and European will gather united under the leadership of Lord Chelmsford in this demonstration. For Indians the events that it forecasts will be a test of fitness to take up the heritage of that fuller Imperial citizenship that the Secretary of State is in their midst to organise. For Europeans it will be a rallying point for the commencement of increased sacrifices and deeds of war.

It is understood that in order to occasion a little additional burden as possible to the already overworked railways the members of council and other officials attending the conference will all travel as ordinary private passengers, special carriages being employed. The ruling chiefs are also understood to be particularly reducing their retinues to the very lowest possible dimensions.

It is understood that the Viceroy will preside over the Conference in the Imperial Council Chamber on the 27th instant, the gathering probably dispersing about the evening of 29th. It is understood that the Viceroy has offered the services of his band and bodyguard to the military authorities which offer has been accepted by them and it is now under consideration as to how best their services can be utilised.

A Preliminary Meeting.

ALLAHABAD, April 18.

The 'Pioneer' writes:—Another meeting of the Viceroy's Council was to be held at Simla on Thursday to consider the report of the Committee of the Council on the coming conference. The Conference will be held in the Council Chamber at Delhi which can probably be arranged as to afford accommodation for from one hundred and fifty to two hundred persons. It is undesirable of course that the gathering should be large as to be unwieldy and railway congestion resulting from the war renders it important that there should be no unnecessary travelling at the present time. But all interests can be adequately represented without either bringing together an unduly large number of persons or imposing excessive strain on the resources of railways. In view of the importance of increasing India's military strength a suggestion has been made that every available military officer in civil employ who is fit for army and who can be replaced by another official unsuitable for military service should be recalled to military duty. Another source from which officers and non-commissioned officers could probably be drawn is the army headquarters which has expanded enormously of late although a large proportion of the work formerly carried out by various officers of its departments is now performed by the Indian Munitions Board. These matters with others of a cognate nature are no doubt receiving the consideration they deserve.

The question as to how far further restriction on railway travelling are practicable and would help in the present crisis naturally arises in connection with the Prime Minister's message. Anything which reduces strain on railways is good, but the principal difficulty now experienced is the shortage of trucks for the transportation of goods. Steps have been taken to increase the supply of trucks but until more normal times arrive the shortage will continue to be felt. The season for the shipment of wheat is approaching and this will make additional demands on the resources of the lines here. Shortage of tonnage makes itself felt since in the existing circumstances wheat has to be sent to Karachi whereas if more shipping were available a material proportion of the traffic would go via Calcutta and trucks instead of being returned empty could carry back coal from Bengal. If submarine sinking were kept at the level of the past two weeks provision of tonnage at Calcutta might be possible later on and the existing difficulties would thus be mitigated.

Thrown down a Running Train.

LUCKNOW, April 18.

Yesterday on the narrow gauge railway between Barabanki and Lucknow the body of an Anglo-Indian woman was found on the line about 15 miles out from Barabanki. The body was brought into Lucknow and the post mortem examination showed that the deceased was a woman of about 30 with black hair streaked with grey and that the death was apparently due to strangulation. The body had several marks and bruises on the neck and it is expected the woman had been thrown out of a moving train. The body has not yet been identified.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Battle Continuing Violently.

Enemy Reinforcing from Russia.

Western Front

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, April 18.

In last night's communique, F.M. Sir Douglas Haig said:—There were intense hostile bombardments this morning on the whole Lys battlefield, followed by attacks from Forest de Nieppe to Wytschaete. All were repulsed, considerable losses being inflicted. Our counter-attacks, reported this morning, succeeded in entering the villages of Metzere and Wytschaete but were unable to maintain the positions in face of continued attacks. The French are now co-operating in this sector.

Artillery and Patrol Encounters.

A French communique says:—There were fairly great artillery and patrol encounters on the Somme and the Oise fronts. We carried out several "coups de main" notably south-west of Butte Du Mesnil, in the region of Tahure, and north of Fluy and we took prisoners. An enemy attack east of Samogneux on the right of the Meuse failed.

Successful Belgian Counter-Attacks.

A Belgian communique says:—The Germans in force attacked and gained a footing in the outpost system between Blankerpend and the railway from Ypres to Thourout. Counter-attacks completely drove the enemy out and we took six hundred prisoners.

Enemy Bombardment Effectively Countered.

The last French communique says there was no infantry action. The enemy furiously bombarded our front lines and some villages north of Montdidier and our batteries effectively countered.

Battle of Incredible Intensity.

Enemy Attacks Beaten Off.

LONDON, April 18.

Reuter's correspondent at British Headquarters wiring to-day says:—In the course of the three years experience of this war, I have never heard such terrific and unintermittent gunfire as has been going on since yesterday afternoon and is still proceeding. It is like the roar of a factory full of high speed machinery, parts of which are constantly crashing off through the roof and walls. The battle is raging with incredible intensity but not withstanding the weight and desperation of the attacks the enemy has not gained further ground. Perhaps the best news was that last night we were advancing in the neighbourhood of Wytschaete. Early yesterday, the enemy made a heavy determined attack on Baamstrasse, line midway between Hollebeke and St. Eloi, where he was beaten off. Our artillery dispersed large bodies concentrating for another attempt. Among the many attempts yesterday one of the greatest was against the Zillebeke sector. Here the enemy's massed waves were shot down like mown hay. They were ordered to retire whereupon our gunners got them in the flanks with open sights and the slaughter was appalling. The famous "Leaving Virgin" on Albert Cathedral was shot down by the Germans yesterday.

The Position Discussed.

Importance of German Successes.

LONDON, April 18.

The gravity of the position resulting from the latest German successes is admitted by the newspapers, but there is still no note of despondency. It is recognised that the British Army has been assigned the arduous role of delaying the advance of a numerically superior enemy and holding tenaciously every foot of ground, but disaster is unimaginable, for the Allied line is still unbroken. In this connection F.M. Sir Douglas Haig's appeal to the troops is recalled in which he spoke of French forces hurrying to their support and confidence is felt that they will intervene at the proper time. It is a repetition of Verdun on a grander scale, with Bailleul, Neuve Eglise and Wytschaete each representing Thiaumont farm, all offered to the enemy at the price of his exhaustion. It is pointed out, however, that the Allies' tactics of delay cannot be pressed much longer, as the German successes now threaten not merely the Ypres sector but the control of the coast. It is even urged by some experts that it would be better to abandon Ypres and Passchendaele immediately, for the Germans are now behind Ypres both north and south. They have also pressed the British back westwards six or seven miles from the Messines Ridge to the foot of the line of heights dominating the countryside. Wytschaete is the easternmost of these hills and its loss is therefore more important than Bailleul.

Enemy Reinforcing from Russia.

The battle during the next few days will probably develop northwards against Mount Kemmel, Noir, and Rouge, the average height being five hundred feet. Some satisfaction is obtained from reflection that this was not the original German plan. Their objective last week was Bethune, but they were held there. They tried Hazebrouck which is a more important centre than Bailleul, but were stopped there also. They are now exerting their strength northwards, but the previous two failures, also that at Arras, justify the hope that the enemy may be stopped again. A disquieting feature is the evidence that the enemy is still bringing fresh divisions from Russia, enabling him to increase the weight and pressure. The "Times" declares that the Germans have never recovered from Russia in 1917.

Recent British Naval Sweep.

Correspondents testify from their own experience to the magnificent spirit of the English and Scottish regiments who are fighting so stoutly. Every man is convinced of ultimate victory. Some writers suggest that Admiral Beatty's sweep through the Cattegat was connected with an anticipation of an attempt by the German fleet to participate in the offensive.

The Situation Reviewed.

British Line Improved.

LONDON, April 18.

(7.20 P.M.)—A High British Military authority in course of his weekly review said the situation at midday yesterday was very anxious. If the enemy could maintain the pressure from either side of Bailleul, grave danger would have resulted to the vital ridge of heights extending from Kemmel to Cassel which are the backbone of our defence on the northern part of the battle front. The news to-day is decidedly better; we have driven the enemy back on a wide front half way to Bailleul. We have advanced our line in the direction of Neuve Eglise and improved it and we have retaken parts and probably the whole of Wytschaete.

Situation Still Serious.

The decision to withdraw on the Ypres front mentioned by F.M. Sir Douglas Haig was made on Sunday before the fall of Bailleul. It was therefore not a hasty movement. It was a regrettable military necessity and was completed by Monday night. Our army is going through a very severe strain and the situation is still decidedly serious but it must be remembered that we have plumped for a united front and our forces are under one supreme general which is a wise and proper decision. We must accept the consequences and look at the enormous battle not only from the point of view of our losses but from the point of view of the Entente as a whole. The British army is now playing a role it has often played in history. It is fighting a Waterloo and being hammered while Blucher is marching to the battlefield.

No Reason for Despair.

Provided we stand the hammering without breaking and provided Blucher is marching to the field there is no reason for despair but very much reason for confidence. In the battle of Armentieres the Germans employed twenty-eight divisions and since March 21st they have employed 126 divisions on the whole battle front of which the British alone have engaged 79. Of these we have fought 28 twice and one three times. The French alone have engaged 24 enemy divisions of which they have fought four twice while the British and the French together have engaged 23 of which they have fought fifteen twice and one three times. It is unpleasant to stand hammering but from a big point of view we are standing it and the only question is where is Blucher. We have taken the strain of these battles off the French army which is considerably larger than ours; therefore from a broad point of view our sacrifices are a necessary part of the great plan.

Strong Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, April 18.

This afternoon's Communique from General Haig says:—There was no change on the British front during the night. There was great activity by hostile artillery from Givenchy to eastward of Robecq. There has been heavy bombardment of our positions between Locon and Robecq, which was still continuing at dawn. We repulsed local attacks last night in the Maris sector. Details of yesterday's fighting in the Neippe forest and Wytschaete front established the severity of the enemy's losses. Three waves of German infantry attacking south-eastward of Kemmel Hill pressed back our lines slightly at one point. Counter-attack restored the situation and the attack was repulsed at all points. Three enemy attacks in Bailleul sector completely repulsed and our line was intact on the whole front yesterday morning.

Papers Maintain Cheerful Tone.

LONDON, April 18.

A somewhat more cheerful note characterises the papers to-day following the reports of the British counter attacking and indications such as German attack at Robecq that the enemy is diverting his main efforts further south and again threatening Bethune. This is probably partly due to the fact that French reinforcements are coming into the line but there is still anxiety as to when General Foch will make decisive stroke now that British have stood for four weeks hammering of immense German reserves estimated at 42,000 men in fashion which has led French writers to describe the British armies as a wing of sacrifice. Though all experts do not endorse the opinion advanced in some quarters that the advance in the critical northern theatre has been definitely checked, it is agreed that Germans have not obtained any decisive result they aimed at, thanks to the extreme stubbornness of the British resistance. The battle in fact appears to be following the course of great series of German thrusts in October 1914 which ended at Ypres and in failure. There was then no Allied reserve and that reserve now exists and has not yet been used. Probably there will still be continuous fluctuations in the northern area for some time to come but the salient fact in the fighting is the staying power of British soldier. He has withstood severest tests for months and frequency with which the enemy has been repulsed at various points and is now being vigorously counterattacked is healthiest sign.

Great Britain

Home Rule and Conscription.

Discussion in Commons.

LONDON, April 18.

In the House of Commons, during the report stage on Man-Power Bill, Mr. Dillon moved the omission of clause applying conscription to Ireland. He pressed the Government to state its real plans. None would believe that the Government intended to pass Home Rule until a Parliament was actually sitting in Ireland, but if steps were taken to carry Home Rule, very great credit would be produced. Mr. Lloyd George following Mr. Barnes said the Government hoped to carry Home Rule before the Irish Conscription became operative.

Sir E. Carson asked whether the Government meant that before calling any Irishman to colours Home Rule would be passed.

Mr. Healy asked whether if the House of Lords did not pass Home Rule, would the Government resign?

Mr. Barnes said, he should certainly say it would, whereupon Mr. Lloyd George interposed with "Hear Hear." Mr. Barnes appealed to Ireland to trust the Government and organised Labour of this country to see justice done to Ireland, and in return to give soldiers support which was their due.

Sir E. Carson said he would continue to support the Bill in any circumstances, because no more detestable domination could be put over the world than what the Germans were now attempting. He would prefer anything to German victory. Ulster Division was now a mere skeleton of its former self. He was ashamed of Ireland. Their ranks ought to be filled up by Irish manhood, wishing to avenge their fallen comrades. It was now clear that, no Irish recruits would be conscripted, until Home Rule was passed. Handing over of Ulster was the price to be paid for conscription, but there was no Nationalist pledge, that when Home Rule was passed their objections to conscription would be withdrawn. He hoped that Ulster would support conscription. He believed that after Home Rule was enacted, conscription would be more difficult, because, then, there would be an Irish Parliament opposing it.

"Times" Letter.

The "Times" publishes a letter from nine representative Unionists urging a prompt settlement of the Irish question and advocating a Federal Bill compatible with the extension of self-government to other parts of the Kingdom. The "Times" parliamentary correspondent commenting on the letter says the Unionist party in spite of the gloomy predictions of the older members refused to believe that an Irish settlement will abolish its "raison d'être."

Labour Ministers Interview.

LONDON, April 18.

The Labour Ministers in interviewing with Mr. Lloyd George pressed for Irish Self Government before the application of conscription and urged the adopting of the majority report of the convention.

Exported Opium Concealed.

LONDON, April 18.

In the House of Commons replying to Sir William Collins Lord Robert Cecil stated that it did not appear that legal proceedings lay against anyone domiciled in the United Kingdom in connection with the two consignments of opium exported from London in October and November last year which were concealed in a cargo and discovered on arrival of the ship at Shanghai.

THE MILITARY SERVICE BILL.

Men Over Forty-Five.

LONDON, April 18.

In the House of Lords, Lord Peel, moving the second reading of the Military Service Bill said no undertaking could be given that men over forty-five should be merely employed on home defence. On the contrary it was believed that many such were able to take their place in the fighting lines.

Debate in Lords.

Second Reading Passed.

In the discussion of the Man-Power Bill in the House of Lords, Lord Lansdowne heartily welcomed the measure. Their duty was to help and encourage to the utmost the gallant army. He said he felt very strongly on the matter and he was ready to throw over many old notions and antagonisms that could not be done without inconsistency or harping pledges given under different and less serious circumstances. At the same time Lord Lansdowne described the policy of conscription as one of doubtful wisdom. Lord Derby replying on the debate for the Government emphasised the great gravity of the present situation. Any minimising of the gravity would in his opinion be disastrous. At the same time he desired to emphasise that although one must have the greatest anxiety he was still quite confident as regards the result. He supported conscription in Ireland because he believed Government would get from it a number of young men who would more than fill up the casualties sustained since March 31st. The house passed the second reading of the Bill.

Appeal to Shipbuilders.

LONDON, April 18.

Lord Pirrie urgently appeals to shipyard workers, employers, and all connected with shipbuilding to redouble the splendid efforts already made, reminding them that they can take almost a direct part in countering the enemy offensive which has thrown a greatly increased burden on the Allies' resources.

Allied Shipping.

British Traffic and Losses.

LONDON, April 18.

The Admiralty states that the arrivals during the week numbered 2,211 and the sailings 2,456. Eleven steamers over sixteen hundred tons and four under were sunk. Twelve were unsuccessfully attacked. One fishing boat was sunk.

French Traffic and Losses.

French shipping reports show that the arrivals numbered 1051 and the departures 1063. None was sunk above 1600 ton, one below was sunk. There were no unsuccessful attacks.

Italian Traffic and Losses.

Italian shipping reports show that the arrivals numbered 894 and the departures 884. One steamer above 1,000 tons was sunk and one sailing boat above 100 tons. The ship was unsuccessfully attacked.

Trenchard's Resignation.

LONDON, April 18.
In the House of Commons, Mr. Baird announced that Mr. Trenchard's resignation was in consequence of differences of opinion with Mr. Rothermere as regards Mr. Trenchard's powers and duties.

Red Cross Society.**His Majesty's Letter.**

LONDON, April 18.
The King has sent a letter to the "Times" expressing great satisfaction that the fund of the Red Cross Society and the Order of St. John has reached immense total of ten millions sterling and congratulating the "Times" on this. His Majesty says, "I am especially proud of the noble generosity displayed by Britons overseas and I do not forget the magnificence with which the American Red Cross has supported the British Red Cross. Never was need for the continuance of ministrations of Red Cross more urgent and I earnestly trust that the joint committee with powerful help of the "Times" and the press at Home and Overseas will be enabled until victory is won to maintain without abatement its sacred mission to the wounded and the sick and prisoners whose welfare has our unfailing solicitude and our heartfelt sympathy."

Status of British Officers.

LONDON, April 18.
In the House of Commons, Mr. Mac Pherson stated that General Foch had no power over the appointment or removal of any British officer.

BRITISH CABINET.**Changes in Ministry.**

LONDON, April 18.
The Press Bureau states that Lord Dilly has been appointed Ambassador Extraordinary and Minister Plenipotentiary to Special Mission in France in succession to Sir Horne. Lord Milner becomes the Secretary for War and Mr. Chamberlain Member of War Cabinet.

Indian Tea.

LONDON, April 18.
59,750,000 lb of Indian and 59,90,00 of Ceylon tea will be balloted for to-day. Only four million lbs are in sight for next week's ballot.

Rush in Recruiting Station.

LONDON, April 18.
Rush of Welsh miners to Cardiff recruiting Officers is so great that the latter though working day and night are unable to cope with the rush, hence appeal has been issued for clerical assistance for the recruiting Officers.

Holland**United States and Holland.****Dutch Ships Taken Over.****United States Action Explained.**

LONDON, April 18.
The Press Bureau states that the American Secretary of State, in a statement to the Dutch Minister at Washington regarding the taking over of Dutch ships and referring to the Dutch Government's contention that the exercise of the right of the United States to refuse bunker coal and cargoes and licenses to Dutch ships prior to the ships being taken over was unwarranted, points out that the supply of bunker coal has been inadequate for America's pressing national needs and cargoes demanded were largely grain of which America's reserves are all too low. Bunkers if granted would have served to carry grain to the Netherlands, whereas events have demonstrated it was not then needed and where it would only have served to release equivalent foodstuffs for the enemy.

United States's Foxbearance.

Owing to unrestricted submarine warfare, which the Dutch Government has declared to be illegal, there has been during the year since America entered the war, a shortage of shipping which threatens to postpone at frightful cost the ultimate victory and this created an emergency which it over equalled in magnitude and significance. The United States might at any time within the year have exercised its right to put half a million tons of Dutch shipping in its harbours into service useful to it, but it forbore and for many months patiently negotiated, until finally a temporary agreement on January 23rd was made. Only when the agreement broke down under German threats of violence, did the United States take steps to accomplish through the exercise of its own right, what it was hoped could have been accomplished by agreement and what the Dutch Government had been willing in part to accomplish.

Transaction Advantageous to Holland.

The statement concludes by emphasising the advantageous to Holland of the terms on which the ships are taken over. It particularly points out that the Dutch Government has still available by far the greater part of the Dutch mercantile tonnage, which according to the estimate of Dutch officials, is ample for the domestic and colonial needs of the Netherlands. The shipping required for these needs will be immune from detention and will be facilitated by supplying bunkers, the remainder of the shipping being put to highly remunerative service, the owners receiving remuneration and the Associated Governments taking the risks. The United States is exercising its rights in a manner which scrupulously safeguards indeed promotes the national interests of the Netherlands.

E. Africa**East African Campaign.****British Seize Positions.**

LONDON, April 18.
An East Africa communique says:—Since April 1st, General Edward's columns from the coast and General Northey's columns from Lake Nyasa, in spite of the

height of the rainy season, have been converging against the Germans concentrated northward of the Lurio River. One of General Northey's columns on the 5th occupied Mahua southwest of Msalu and a detachment pushed eastward in spite of flooded rivers and inflicted severe losses on the 11th on the main German group, which was encountered moving southwest from Msalu towards Mahua. General Edward's troops after a night march seized Medoboma on the 12th after a battle lasting all day in which the Germans lost severely.

Central Powers**The Lichnowsky's Revelations.****Remarks of Famous Memorandum.****Peace Maker Thwarted By Militarists.**

LONDON, April 18.
A translation of Prince Lichnowsky's famous memorandum has been published and Lord Robert Cecil stated in the House of Commons to-day that it would be widely circulated. Professor Gilbert Murray, who writes the preface to the translation, contributes to to-day's "Chronicle" an article on the Memoir. "Inter Alia," Professor Murray says the Memoir is not indelicate or passionate. It tells the story with devastating simplicity, a work of good faith thwarted by bad faith, wisdom by madness and the patience of the peace-maker by the fret and greed of those who placed their hopes in war.

Conclusions About German Policy.

The story is not so new in England as in Germany. It only confirms, what we know from the White paper and other diplomatic correspondence. Prince Lichnowsky gives his three main conclusions about German policy, namely, that before 23rd July 1914, Germany encouraged Count Berchtold to attack Serbia, though fully aware of the danger of its action leading to a world war. Between 23rd July and 30th July 1914, Germany rejected British and all other proposals for mediation. On 30th July when Count Berchtold wanted to come to terms with Russia, Germany prevented him by launching her ultimatum. All this is a matter of common knowledge with us. On the other hand, the secret council at Potsdam on 5th July 1914, at which the Emperor decided upon this war policy, is evidently common knowledge in German diplomatic circles and Prince Lichnowsky only mentions it in passing.

The Aim of Viscount Grey's Policy.

Everyone now knows that Viscount Grey did all man can do to avert war but some critics are still inclined to argue that his previous pro French and pro-Russian policy had been directed against Germany and brought the war nearer. Prince Lichnowsky's evidence on this point is quite clear. "Viscount Grey having settled all outstanding points of difference with France and Russia, wished to make similar agreements with us. It was not his object to isolate us, but to make us partners in the existing association." Prince Lichnowsky then gives Viscount Grey's own words describing his aim as "without interfering with our existing friendship with France and Russia which has no aggressive obligations upon England to arrive at rapprochement and friendly understanding with Germany." Prince Lichnowsky shows how this aim was pursued.

Issues Between Britain and Germany.

Professor Murray proceeds to mention the three main questions at issue between Britain and Germany before the war, namely, the Bagdad Railway, the Portuguese Colonies and the German Naval programme. Viscount Grey agreed not to object to the eventual acquisition of the Portuguese Colonies by Germany, provided that Portugal's consent was obtained in a legitimate manner. Earl Grey's only stipulation was that certain Anglo-German secret treaties must be published; one of which in 1892 divided the Portuguese Colonies into Economic spheres of Influence between England and Germany. Professor Murray says there was nothing sinister in this Treaty. It involved no claim to territory. We merely agreed not to push our trade in one part and Germany agreed not to push hers in the other part. But the German Government refused to agree to the publication of the treaties and Prince Lichnowsky considered this refusal insincere.

To have published this Treaty would have let the German people into the secret that England, whom they were taught to regard as an enemy, was really acting as a friend. Professor Murray proceeds: The story is just the same as with the Bagdad Railway and German ship-building namely, the steady endeavour by Viscount Grey, even at the cost of some risk, to meet Germany's legitimate wishes and help her to a place in the circle of cordial understanding and the steady determination in the heart of the German Government to be bound by no ties which might hamper in future the ultimatum craving for power.

Object of Publication in Germany.

Professor Murray wonders why the German Government allowed Prince Lichnowsky's memoirs to be published in Germany. He suggests that the reason is that the German Government is riding on two horses. If the western offensive succeeds, their cry will be "Gott Strafe England." The confessed contrivers of splendid war will be national heroes and none will listen to the small voice of Prince Lichnowsky. If the offensive fails, it will be just as well to have the people prepared for some reasonable concessions. If this is true, then there is some power in the background behind the German Militarists, ready to profit by their accessions if they win and equally ready to discard them if they lose. General Ludendorff triumphant will be master of the world, but Ludendorff beaten will not even be master of Germany.

Corn Steamer Torpedoed.**Switzerland Demands Reparation.**

LONDON, April 18.
BERNE:—The Government has demanded reparation from Germany in respect of the torpedoing of the Spanish steamer carrying corn for Switzerland. Germany has replied that she is awaiting the return of the submarine responsible for the sinking.

AUSTRIA AND GERMANY.**New Foreign Minister.**

LONDON, April 18.
AMSTERDAM:—Baron Burián, Austrian Finance Minister, has been appointed Foreign Minister in succession to Count Czernin.
Vienna newspapers regard the appointment of Baron Burián as assuring the closest Austro-German alliance without restrictions.

Czernin's Successor.

LONDON, April 18.
The German papers welcome the appointment of Burián as convinced supporter of Alliance policy.

Germany and Rumania.

LONDON, April 18.
AMSTERDAM:—According to the "Tagess Zeitung" Germany has reserved for herself the lease of the Rumanian oil wells for ninety-nine years and the right of military occupation for several years.

Air Raids Outside War Zone.

LONDON, April 18.
AMSTERDAM: In the Reichstag the socialist Geoy suggested making an agreement to cease all air raids outside the war zone. The Government representatives replied that their opponents had not yet requested stoppage but if they did the request would be examined.

Turks Occupy Batum.

LONDON, April 18.
A Turkish communique says we occupied Batum after the forts had been stormed or had surrendered.

Emperor Karl's Letter.

LONDON, April 18.
PARIS:—A dossier regarding Emperor Karl's letter has been laid on the table of the Chamber. It shows that the letter was written in pencil. Prince Sixte gave M. Poincaré a copy. As he asked that the matter should be kept secret M. Klot did not inform the new Government but disclosed the contents in a letter to Mr. Lloyd George and Baron Sonnino. The three ministers agreed that it offered no basis for a discussion.

INDIAN TELEGRAMS.**FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)**

(BY WIRE.)

Calcutta**A Sensational Dacoity.**

CALCUTTA, April 18.
A sensational story of a dacoity committed last night at the house of Bhagaban Sakhukhan of the village Preshesto in the district of Howrah is to hand. About 2-30 a. m. this morning a band of ruffians numbering about 25 wearing false beards, caps and with painted faces began hammering on the sash door of the complainant. The Complainant went to the door and a nephew of his stood near with a fan knife. As the door was broken down and the dacoits were coming in the lad struck one of them wounded him in the leg. The dacoits mercilessly assaulted the lad tied his hands and feet and left him in the courtyard. Bhagaban appeared on the scene with a dao and struck one of the dacoits, but was attacked with daggers sustaining many injuries. The dacoits meanwhile entered the house and ransacked it. They took possession of some ornaments and cash and snatched away the earrings from the female. One room which is reported to have had the valuables of the complainant was occupied by another nephew of his. The dacoits next turned their attention to this room and broke open the door by means of chukri. The youth made a fight and wounded one. He also was assaulted. The dacoits got away carrying their wounded and with booty consisting of cash and jewellery valued at about Rs. 1200. A village chowkidar offered some resistance to the dacoits, but he too was badly assaulted. The villagers collected but the dacoits threw bricks at them and in the confusion got clear. One of the wounded men has been arrested.

Disposal of Looting Cases.

The Rangpur Special Tribunal disposed of five looting cases in which the accused were charged with looting cloth and receiving stolen goods. In these cases there were 86 accused of whom 23 were acquitted and 63, convicted and sentenced to various terms of imprisonment.

Viceroy's Reply.

In reply to the telegrams sent by the Hon'ble Mr. Surendranath Banerjee to the Viceroy assuring whole-hearted co-operation of responsible Bengalee leaders at this juncture His Excellency's Private Secretary wires:—His Excellency the Viceroy asks me to thank you for your helpful telegrams. His Excellency sincerely appreciates your attitude and will look to you for co-operation in due course.

Calcutta Corporation.

At a meeting of the general committee of the Calcutta Corporation yesterday the Chairman stated that plague had broken out in the city and that there were thirteen deaths. All these cases were imported from Rajputana. The chairman of the corporation would write to the Government to declare Calcutta plague infected.

Harassing Innocent People.**A Newspaper's Allegations Refuted.**

CALCUTTA, April 17.
A Press communique issued by the Bengal Government says:—In the "Amrita Bazar Patrika" of the 20th February 1918, under the heading "C.I.D. methods of harassing innocent people" two cases are cited, namely, (1) That of Arabinda Biswas whose house is said to have been searched on anonymous information, the man himself being harassed and only saved by the intervention of Mr. Barker.

(ii) That of Mohino Mohan Mazumdar, an ex-railway guard, whose house is alleged to have been needlessly searched on receipt by the police of anonymous letters.

As regards the first case the house of Arabinda Biswas was never searched. Enquiries were made about him some 18 months ago but he was subjected to no harassment and he never complained of any harassment. Mr. Barker's intervention extended merely to the statement that, as far as he knew, there was nothing against the character of the man.

The second case was of an ordinary type. No anonymous letters were received, the house of the man was searched on a warrant issued by the Sub-Divisional Officer because he was believed to be a receiver of stolen property. A tin trunk was found full of signal flags and new pencils (obviously railway property) and ladies' blouses, silk handkerchiefs etc. which were suspected of being the proceeds of running train thefts.

Bengal National Bank.

CALCUTTA, April 18.

At the High Court of Bengal yesterday before Mr. Justice Chaudhuri the Bengal National Bank case came up for final settlement and in this case the present directors of the Bank sued Mr. Bhupendra Nath Bazu, Maharaja of Darbhanga and other former directors of the Bank claiming about 7 lakhs for alleged mismanagement. At the previous hearing the case against other defendants except the Maharaja of Darbhanga was settled. To-day the case against the Maharaja was settled the bank withdrawing all charges against the Maharaja and the latter returning securities in this possession to the bank.

Mrs. Besant's Tour.

Beacon Square Meeting.

CALCUTTA, April 17.

This evening Mrs. Besant addressed a crowded mass meeting at Beacon Square on the present situation created by the recent message of the Prime Minister and the decision of the British War Cabinet stopping the Home Rule Deputation to England. Mr. B. Chakravarty presided. In the course of her speech Mrs. Besant said:—Now the political position at present is changing almost everyday. When I said I would speak in Calcutta I wanted to tell you something of the progress of the Home Rule movement in England on behalf of India but since then several other things have happened changing the whole political position. First, we have had three messages from the Cabinet of Great Britain. One of these messages informed us that the position was one of military difficulty when a crisis in the war had been reached and that every part of the Empire was called upon to give the greatest help it could give. Then we had another message stopping Mr. Tiliak's deputation from leaving Colombo and saying that the Home Rule Deputation could not be allowed to go to England. Then we have the Viceroy faithful to his promise in the supreme council telegraphing to England and asking them to reconsider their position. Then we had another telegram saying that they cannot be allowed to go. That was after the Viceroy had encouraged the idea (applause). After the Viceroy in the Supreme Council declared that he would welcome the idea of the deputation to England and promised to facilitate them in every possible way, he seems to have tried to keep his promise. He seems to have endeavoured to persuade the English Cabinet to behave like reasonable people, but the Cabinet has definitely refused and the deputation is not to be allowed to start now. If the Cabinet at the beginning had said that during the time of the war they would have no political agitation in England then we should have known where we were, but instead of that they have allowed Lord Sydenham and merchants of the city of London who exploited the resources of India they have allowed them to carry on a political propaganda against the grant of reforms to India. We have heard of Lord Sydenham forming an Indo British Association and that Association is carrying on a propaganda of slander and of falsehood. We have heard of their sending to the Labour party in conference, assembled a manifesto against Home Rule being granted. That propaganda is allowed to go on week after week and month after month. The War Cabinet did not find out that this was objectionable. They did not say that that was improper, but now they declare that it is improper that a deputation should go from India to expose the slanders of Lord Sydenham and to put the cause of the Indian people before the British democracy. Surely it is not just, surely it is not fair that we should not be allowed to defend ourselves. Surely if Lord Sydenham is allowed to slander India and to declare that she shall not have Home Rule then Mr. Tiliak ought to be allowed to go to expose Lord Sydenham and to claim Home Rule for India. (Applause) I was saying that if they had been stopped it would be well, but you know what is the case. They are carrying on the work in England to govern the Indian trend of thought to prevent development of Indian resources for the benefit of India, they want Indian resources developed for the benefit of the empire that is for the pockets of the British capitalist who will exploit the country for their own advantage. (Applause) Even here at the present time you find concession being made to British firm and refused to Indian. You find then a monopoly of bamboo pulp for paper put through for a long years for a British firm, while a similar demand from an Indian firm is refused. Surely then it is necessary for the days are coming after the war, for the days of commercial struggle for the days of great struggle it is necessary that some of you should go to England to explain your condition point out your difficulties, win the sympathy of the democracy and so make ready for the passage of reform which shall make you masters in your own country. (Applause) Now we have a request for help to be given. The position politically for us is a very critical one. Mr. Montagu has made a scheme of reform but they are not yet published. They will not be published till they are submitted to the Cabinet of England. When they are submitted and published in England then we want our own men to be there, to criticise them, to point out their deficiency and to show where they are inadequate. Suppose that the reforms proposed by Mr. Montagu are not satisfactory suppose that they are practically merely an echo of the Morley-Minto reforms, suppose it does not give them that which India has demanded, what is then to be our position. Now there are certain points brought out by the Congress and Moslem League in its

last sitting which are of vital importance. We have demanded that the Congress League scheme shall be the first instalment of the reforms. It is quite inadequate. It does not ask for nearly enough but it is a step in the right direction. We have asked that there shall be complete responsible Government in India at an early date not floating about in the air not to be left indefinitely, for we know that that means a putting off and a putting off continually. The demand is that self-government should be given at an early date and that the date is to be named in the statute so that there shall be no quarrel afterwards about it. We have asked for the control of the purse. We have asked for the control over the executive. Now suppose when the reforms come out you find these things are not given, suppose that in the statute there is no date given at which complete responsible government prevail in India suppose they do not give you the power of the purse, suppose they do not give you control by the legislature over the executive. I ask you to realise that unless these things are given to you that the reforms will be useless, and will be another fraud upon the Indian nation (applause). Unless you have real power unless you control your taxation unless you can control the executive without these changes you may as well have no reforms at all, for you should remember that a small inadequate reform becomes an obstacle in the way of larger reform, which is wanted. The Minto-Morley reforms have been so inadequate that in the legislative council of Madras one of the members in the presence of the Governor declared that the proceedings were a farce. In your supreme Legislative Council another member declared that that Council was only a glorified debating society. This is not political power. That is not the reform that India demands and if we are only offered the mere simulacrum of reform then I say that we ought not to accept it, that we ought not to say that we are satisfied even for a moment but that we should carry on an active more active than ever agitation until we get this. (Applause) Now friends there is a danger there is a serious danger when partial reforms are given a few people will be willing to take them for more than they are worth. You will have people saying to you that it is better to take half a loaf than to have nothing at all that if you refused an inadequate reform you may get nothing at all. There is in the message that came to-day from the War Cabinet a something which is utterly undesirable. In that message you are told that it may spoil the question of reform if our Home Rule propaganda is carried on. That kind of threat to the Indian nation is by no means in good taste. It is by no means desirable. If suddenly you are to be called upon to defend the empire they are bound to give India the freedom by which alone an army can be raised in the country (Applause). You cannot arouse enthusiasm you cannot possibly in any kind of patriotic feeling among the people unless they feel that they are fighting for their own country for their own hearts and homes for their own wives and children. To defend India as well as the empire against the German menace, against the possibility of German invasion if you want to arouse popular enthusiasm if you want to win thousands and thousands of Indians in order that they might swell the ranks of the army then you can only do it by making an appeal to the love of country which lies awake in every Indian heart. It is idle to endeavour to get people to fight as mere mercenaries for reforms in a cause in which they have no interest. Look at Ireland to-day, Ireland has been asking for Home Rule Ireland is represented at the British Parliament. She has a voice in the making of the laws. She has power to make herself heard. Now what was it that Mr. Lloyd George said and that others also said in Parliament when the question of conscription was raised. They said you cannot ask any man to fight for principles whose application is refused in their own country. Why is it improper for India to ask for Home Rule if it is right for Ireland to ask for Home Rule. Ireland is a country of only four millions of people and she has many members some sixty members, I think in the House of Commons. Here is a country of 315 millions of people (Applause) and not a single representative in the British Parliament (shame). Members here although elected by the people have no power over the taxes, no real voice in the budget, no authority in the making of laws. Surely in England can pass a Home Rule Bill for Ireland in the middle of the war she can also pass a Home Rule Bill for India (Applause), where the same war is going on. Otherwise it is a mere hypocrisy to talk as they are doing and the pretence of fighting for liberty becomes a sham, and not reality. It cannot be pretended in Ireland that the question is an easy one. Notwithstanding the position of things in Ireland, you find that the War Cabinet is prepared to reconsider the measure of Home Rule for Ireland in order that they may be able to call upon the Irishman to help them in the war. Then I say friends that if Ireland has a right to Home Rule in order that she may fight for England, India has a right for Home Rule if she is to be asked to fight for the Empire (Applause) The same measure should be meted out, the same justice should be done to one country as to the other. You will have to consider now a question which will very soon arise. If India is to defend herself against a possible invasion, then India must be armed in self defence in order that she may preserve her own land from the enemy. That is a point that I would ask you all to think over. You cannot separate the question of Home defence from the question of Home Rule. If they want you to defend your country by force of arms, then they must make you free men, for only free men can be trusted to fight the battles of their country (applause). They tell us against the views of Sir Harcourt Butler that there is a danger from Central Asia. India has faced that danger from invasion very often in the past. Many invaders have come to India sometimes to secure the position of conquerors and sometimes to be rolled back, but never till now if the invader come will they see in front of them a disarmed and helpless India (applause). Since 1878 the Arms Act has prevented you from bearing arms, you have been shut out from the army, you have been forbidden to defend yourselves either against wild beasts or against wild men. If England now desired your help, first she should abolish the Arms Act and then she should call out the young men and train them as a citizen army. In the first place as the Commander-in-Chief said the other day, let them learn first to guard their own soil and then some may be drilled enough to help to defend the imperial interest. But England is fighting for her own liberty, for her own soil, for the defence of her own land against the German menace, and you have the same rights to learn

to defend your country and to keep your own soil free from the foot of the invader. These are the main points that I desire to put to you. A response to the War Cabinet may be necessary from the whole of India, and not only from fragments of it. Let us be determined that we should help as far as we can but we cannot succeed unless the nation is promised freedom. Well do we know that in this country the longing for Home Rule is so great, the wish for Home Rule is so powerful, that if England would say as she ought to say liberty shall be yours you also shall be free, then from the soil of India there would rise up not hundreds, not thousands, but millions of men ready to be trained for the defence of the liberty that they want. Let us then make it our cry Home Rule and the defence of the soil. Let us join them together so that none can tear them apart. Let us tell the British Cabinet do for us what you do for Ireland, you gave them Home Rule and then you call upon them to fight your battles. Give us Home Rule and you shall not call upon us to help in vain. (Loud applause).

Mr. Chakravarty then declared the meeting dissolved.

A Severe Storm in Calcutta.

CALCUTTA, April 19.

Calcutta was last night visited by one of the most severe April storms ever remembered. Starting with a heavy downfall at about 8, followed by gusts of the wind, rain had settled down to serious business by the dinner time. In a very short time, the drains were absolutely choked and the city was under water for several hours. Several accidents occurred but details are not known.

Punjab

Peoples Bank.

LAHORE, April 18.

It is understood that official liquidators of the Peoples Bank Lahore who had filed an appeal against Mr. Justice Broadway's orders agreeing to accept their resignation on condition of their refunding a substantial portion of the remuneration taken by them has replied to Mr. Justice Broadway regretting their inability to accept the said terms and conditions.

Honorary Temporary Lieutenantship. Granted to Indians.

LAHORE, April 18.

At the recruiting Darbar at Amritsar on Wednesday Sir Michael O'Dwyer authorised by the Viceroy announced the grant of commissions of honorary temporary Lieutenant to nine distinguished representatives of martial classes in the Punjab. Appealing for more recruits he emphasised that the operations in Mesopotamia and Palestine constitute the defence of India. We know, he said, that the Germans are aiming at India no less than at other portions of our empire. We know that they have pursued their object in the past by intrigue and conspiracy and plots to stir up disorder and dissatisfaction in India. Those plots have failed, but it is probable that the enemy will now endeavour to gain his ends by force. In the past the Russian stood in the way of German aggression in Asia. The collapse of Russia which felt by its own folly a helpless prey to anarchy and revolution (such as Ghadr conspirators sought to involve this province in) has not only enabled Germany to renew her offensive on the west, with redoubled vigour but has also opened the door to her ambitions in the East. There is indeed hardly any word of truth in the foolish rumours that the invasion of India is imminent and that serious trouble has already arisen in Baluchistan. Petty raising of Marri tribe has been promptly suppressed. The chief and his followers surrendered unconditionally on the 8th instant. Our troops are already returning and our western frontiers were never more securely guarded than they are to-day. We must however be prepared to repel any possible menace to India from Germany and her allies by our operations beyond the borders of India in Palestine, in Mesopotamia and wherever else the occasion requires. This is the meaning of the solemn message which on the 2nd of this month the Prime Minister of England addressed to H. E. the Viceroy.

Latest Telegrams

(Associated Press)

India and the War.

Maharaja of Patiala's Help.

SIMLA, April 19.

The following telegraphic correspondence is published. From His Highness the Maharaja of Patiala to H. E. the Viceroy dated the 16th instant.

I have just made formal offer through the Punjab Government as follows:—In response to the stirring message of the Premier and the call of the Empire in its hour of need I humbly offer to raise and undertake recruitment of drafts for three battalions of infantry and place the same at the disposal of the British Government, to fight the cause of righteousness to victory of British arms and glory of British Empire.

From H. E. the Viceroy to H. H. the Maharaja of Patiala, dated the 18th instant: Your Highness loyal and magnanimous offer will be warmly appreciated throughout the empire in which the Sikhs have earned so proud a name. I thank your Highness very sincerely for the alacrity and generosity of your response to my appeal.

CALCUTTA, April 18.

The Chief Justice and Mr. Justice Beauchamp to-day concluded the hearing of a political bad livelihood case in which a rule was issued on behalf of one Monohar Poyné and several other Bengalee youths who had been found down to keep peace by the District Magistrate, Dinajpur. The case against the accused was that they belonged to a revolutionary party under one Jogendra Bhattacharjee an absconder and said to be an emissary from America who used to preach that famine and malaria were due to the export of goods, that the country was oppressed by the Government and that self-government would remove all those ills. The object of this society was to overthrow the British Government by means of dacoities and murders. Their Lordships reserved judgment.

ప్రజాభిప్రాయములు

హిందూ భాండారము

అయ్యో, ముదునూరు హిందూ పుస్తకభాండారము యొక్క చతుర్థవార్షికోత్సవము ఈ నెల 28 వ తారీఖు ఆదివారము సాయంత్రం 2 గంటలకు బందరు వాస్తవ్యులను, విద్యార్థులను అగు పురాణం నూరికాశ్రీ బి. ఏ. గారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపబడును.

ముదునూరు, కృష్ణాజిల్లా టి. కోటయ్య కార్యదర్శి.

ఒక సంశయము.

అయ్యో, నూతన మార్గమున కథి దేవతలకు ఆంధ్రజనని యొక్క సహజ సౌందర్యవదనము దేవతాసంబంధముగా నుండవలయునా? ఒక రాష్ట్రమునకు సంబంధముగల స్త్రీ సమాదాయమునకు వర్తించవలెనా? ఆంధ్ర భీమంతులెల్లరు పుత్రికాముఖమున తెలుప ప్రార్థన.

నూతులపాటి నరసింహం.

గుంటూరు ఆంధ్రశిల్ప కళాశాల

రామచంద్రపురము యూనియన్.

అయ్యో, గోదావరిజిల్లాలోని మాగ్రామ యూనియన్ యొక్క దుష్టిని చెప్పటకు అనవకాశముగా నున్నది. చేరు మనుగారికి ప్రజలయొక్క కష్టగుణములతో అవసరమున్నట్లు తోచదు. త్రాగుటకు మంచినీళ్లు లేవు. కానిపేషన్ ఆన్సో నున్న ఎన్ని ఆర్థిక యిచ్చినను సముద్రములో తరిగిన వస్త్రము వలె బుట్టదాఖలే కాని విచారించిన ఆధికారులు కనిపించరు. వేయేల వెళ్లిపోయిన తనాళ్ళులదారు తలారి గోపాలరావు నాయుడుగారు చేయించిన ఏర్పాటు ఇట్లు పరిణమించినవి. ఒక రేట్ చేయరు.

మహావీరవ్రహ్మము.

అయ్యో, ఈ నెల 18-వ తేదీని కనిమికోటదరి నున్న బయ్యవరమున అగ్ని భయముగలిగి నుమారు రెండువందల గడపలు నిర్మూలమైనది. గ్రామస్థులకు మిగులనష్టము గల్గినది. దైవ సంకల్పమున ప్రాణభయము మాత్రము వాటిల్లుటలేదు. కావున తల్లి శ్రీ జనించారువారిని తమ తమ జిరాయిటీలలో నున్న త్రాటిప్రాకుల నిర్మూలన చేసకొనమన్నార. ఇందులకు వారిని భగవంతుడు తోడ్పాటుపడునట్లు చేయునని పురజనలు నమ్ముచున్నారు.

దేవుని ప్రతిష్ఠా రావు.

ఉచితపుత్రికాపాఠకుల కొకవిన్నపము.

అయ్యో, మీ కాంధ్రపుత్రికయందు గల యభిమాన మెంతయు గొనియాడలేదనిచేయుచున్నది. చందాలాసంగి పుత్రికల కొరకు నిరీక్షించు చందాదారుల కాపత్రిక చేరకుండుట నిరత్యాసకరముగాదా!

ఇటువైనను చందాదారులయడ దయగలవారై మీరు చదువుకొని యా మరుచటిదినమునందైనను వారల కాపత్రికలు చేరునటుల దయచేసి పంపకొరబడుచున్నవారల.

ఒక చందాదారుడు.

శ్రీ శారదానందనిలయము.

అయ్యో, వికాఖపట్టణమును స్త్రీలకు పవనమందరములు లేనందున, ఈలోపమున, బాపనెంచి ఆంధ్రపుత్రికాసంపాదకులకు సహకారజరి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుసంతులు గారి ప్రయత్న శ్రమలతో రామబాయిమ్మగారి పేర సహకారజీ పేటలో 1917 సం॥ అక్టోబరు తేదీ 25 ని గురువారము "విజయ దశమి" నాటి దినమున ఒక పుస్తకభాండారము స్థాపించబడినది. జమిందారులు, కవులు, స్త్రీలు, కొంతవయసు చేసినవారు. ఇంకను సామగ్రియు, గ్రంథములును కావలసి యున్నది గాన, కనిపించవురా! స్త్రీవిద్యాభిమానులారా! గ్రంథాలను కార్యదర్శులారా! ఆంధ్రభాషాభిమానులగు పుత్రికాధిపతులారా! మీరు మాయందభిమానులై, మీరుచిత్తపని తోచిన గ్రంథములుగాని ధనముగాని సహాయముచేసి యీ గ్రంథాలయమును సభిర్పద్ధి చేయవలసి దలచి వివరమును తమతావుకు బంపుచున్నాము.

ఉప్పల నారాయణాంబ

అయ్యోగారి వెంకటరత్నమ్మ, కార్యదర్శి.

గుంటూరుజిల్లా లోయర్ సెకండరీ పాఠశాల.

అయ్యో, చేబోలుగ్రామ ప్రముఖులు లోయర్ సెకండరీ పాఠశాలను స్థాపించు ప్రయత్నమునేటికి సమకూరుట అమితానందము. ప్రప్రథమమున ఈపాఠశాలయందు (యండస్ట్రీ) చేతి పనులు నేర్పు తరగతికూడా స్థాపించిన ఆంధ్రజాతీయ కళాభివృద్ధి మైన ప్రయత్నము జరిగినదనుట కేమాత్రము సంభవములేదు. ఈ తరగతికి యెక్కువధన వ్యయమేమియు లేదు. జాతీయస్వాతంత్ర్యమునకు ముఖ్యమార్గమును ఇండస్ట్రీ తరగతి యెటుల నిర్మించవలెనను సంభావన కలిగినది. ఆంధ్ర శిల్పకళాశాలకు వ్రాసిన కళాశాలవారీచే పద్ధతులు పడయగలరు. నూతులపాటి నరసింహము.

రామలింగ భాండారము.

అయ్యో, ఈ నెల 11వ తేదీని మాగ్రామమున దొకసభ వైశిష్ట్యమును కరవున జరిగినది. ఇంటరుమిడియల్ చరిత్రకు చదువుచున్నట్టియు, దేశభిమానులైనట్టియు, స్వాధ్యాయములైనట్టియు, జాతీయ యద్యములతో పనిచేయుచున్నట్టి వర్ణ మాడి పూర్ణచంద్రరావు గారికి ఆహ్వానశేఖరు బంధగ వారు అతిసంతోషముతోవచ్చి "ప్రస్తుతయద్యమును గూర్చియు జాతీయవిద్యావ్యవస్థలను గూర్చియు బహుఅనందకరముగ ఉపన్యాస మిచ్చిరి. వారితోగూడ కొటంగరాజు ఉమామహేశ్వరరావుగారు ఆలూరు భుజంగ రావుగారును విచ్చేసిరి. మొదటివారు 100 లు విలువగల పుస్తకములను సొంతిరి. వారు ఉపన్యాస మిచ్చుటకు ముందు పుష్పమాలను మెడలో వేసిరి. వందనము లర్పించబడినవి. సభ యంతటితో ముగిసెను.

అట్టల సత్యనారాయణ

అట్టల కొకాధికారి.

ఆంధ్రబాలవిద్యాభివృద్ధి పుస్తక భాండారము.

అయ్యో, కృష్ణాజిల్లా కైలూరు తాలూకా తాడినాడ గ్రామములో ఈ నెల 12-వ తేదీ సంవత్సరాదిగోజున పగలు 2 గంటలకువైన ఉదహరించిన పేరుచే గ్రంథాలయమును 50 మంది సభ్యులచే గ్రామమేజిస్ట్రేటుగారు కంటేటి నుబ్బరాజు గారి ఆధిపత్యముక్రింద 150 పుస్తకములతో స్థాపించబడినది. సభ జరుగడముగా జరుగబడినది. గరల్ మూలలు హెడ్ మాస్టరుగారు మద్దారి రంగయ్యగారిచే పుస్తకభాండారముల యాపయోగములను, ఉత్పత్తిని, వాస్తవ్యుని గురించి యాపనగించిరి తమపరి అల్లూరి సీతారామరాజుగారు ఆంధ్రభాషను గురించి క్లుప్తముగా నుపన్యసించిరి. తదనంతరము ఆగ్రాసాధిపతి గారు పుస్తక భాండారముయొక్క అభివృద్ధినిగురించి తేటమాటలతో నుపన్యసించుచు సభికులందరిని ప్రోత్సహింపరి. ఈ భాండార మభివృద్ధి కొరకై ప్రధాన పోషకులను, పోషకులను, చందాదార్లను, సభ్యులను, తదితర స్నేహితులను సర్వేశ్వరుడు రక్షించుగాక.

18 ఏప్రిల్, తాడినాడ సంబూరి ఈశ్వరాజు.

ఆంధ్రగ్రంథాలయముసభ

అయ్యో, ఆంధ్రగ్రంథాలయమున ఈ సంవత్సరము ఈ పట్టణమున జరగెదమని నిరుడు బాపనలో జరిగినసభలో సభ వారు నిర్ణయించినారు. దానినిగూర్చి నుమారు నాలుగు నెలల నుండి ఆంధ్రదేశగ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారితో ఉత్తప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి ఈనెలను ఇచ్చట మహామారివ్యాధి కొంతకఱకు వ్యాపించుటచేత ఆకాపల్లిలో చేసిన బాగుగా నుండు ననుకొంటిమి. కాని, వైవాన్యకారమువల్ల ఇప్పుడు ఆ వ్యాధి తగ్గిపోవుటచేతను మత కొన్నాళ్లకు పూర్తిగా పోవున ను నమ్ముచుచేతను ఈ నెల 11 తేదీని అందును సంతించి సభ జరిగినది. అంతలో, గ్రంథాలయసభ ఈ సంవత్సరము జూను నెలలో 7-11 తేదీల నడుమ ముందు నిర్వయించు తేదీని ఈ పట్టణముననే జరుపుటకును, మిగిలిన తిక్కునకాని ధనసాహాయ్యము చేయవారిని చేర్చుకొను ఆధికారముతో భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారు, శ్రీవిక్రమదేవస్వామిగారు, వెట్టి లక్ష్మీ నరసింహమునాయుడుగారును నేనును సన్మాన సంఘముగా ఏర్పాటుకును శ్రీ విక్రమదేవస్వామిగారు ఆధ్యక్షులుగాను, నాయకుగారును నేనును కార్యదర్శులుగాను ఉండుటకును, మానసియలగు పోలవరము జమిందారుగారిని సభాధ్యక్షులుగా కొరకుటకు తీర్మానింప వైసరి.

ఈ సభనుగూర్చి తమపుత్రిలో ఈ నెల 10-11 తేదీల ను వ్రాసినవారు ఈపురవాసులు దానినిచయమున నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నట్లు భయపడినారు. ఇంక నా నెలుల భయపడకలెద.

గ్రంథాలయోద్యమమునందభిమానులగు ఆంధ్ర మహాజనులందఱును రాజోపు గ్రంథాలయసభ జయప్రదముగా సాగింప సాయపడుదురుగాక!

మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి, కార్యదర్శి

విదన ఆంధ్ర గ్రంథాలయసభ, వికాఖపట్టణము.

వెద్దాపురము వార్తలు.

మావెద్దాపురము దివిజనులో చేసిన గోరింటగ్రామము నందు ఈ మధ్య కొందరు పొగరుమోతులు బయలుదేరి, కన్నుములుచేయించి, దోపిడీలచేయించి, గ్రామస్థుల నపరిమితముగా బాధించుచున్నారు. నుమారు రిమానముల క్రింద వేలకొట్టి పోయిన దోసపాటి వేంకటరమణయ్య గారు అను సొక బ్రాహ్మణునిను, నుమారు రెండునెలల క్రింద కొల్లగొట్టబడిన జాజియ్యల వీరయ్య అను సొక కాపును నుమారు 15 రోజుల క్రింద రహదారి రెండునెల రూపాయిల ఆస్తిపోయిన, ఒక కాపుగారు వారి ధనము పోయినప్పుడు పోలీసువారికి తెలియజేసిరి. కాని పోలీసువారు తమవిధిని నిర్వహించుకొనుటకై వాకులును చేసినట్లు. కాని వ్యర్థమయ్యెను. దొంగలు దొరకలేదు. అట్టి చిన్నగ్రామమునందు ఇట్టి దుండగములు జరుగుచున్నప్పుడు పోలీసువా రేలకో తగు ప్రయత్నములచేసి దొంగలదండించుచున్నారు. గ్రామస్థులందఱును, అభిభాషముతో గడగడంగానున్నారు. కావున పోలీసువారు తగినచర్య నడిపించి, వారిని సర్పితులం చేసి, గ్రామమునందు వెంటనే స్వస్థతను చేకూర్చుగాక! కష్టపడికొనుటకు దొంగలు దొరకకపోయి విషపు కేసు.

పితాపురపు రాజాగారి విషపు కేసునెరవవారే ఈ ప్రాంతములందు న్నాళ్ల కిదియే ప్రభుత్వము. ఒక బ్రాహ్మణుని దొక కూడ్రస్త్రిని తీసికొనివచ్చి ఉంచుకొనెను. అతని ప్రాణములకు సొకవైశ్యునుమాడ కలిసి తిరుగుచుండేడి వాడట. ఈ నెల 2 వ తేదీ రాత్రి ఆసలు ఉంచుకొన్న బ్రాహ్మణుని, చుంచుటలతో తనయుంపుకుకైతెను ఈవైశ్యు ననున కాశీలోకలిపి విషము పెట్టెనట. ఇదెంతవరకు నిజమో తెలియదుగాని, వారిద్దరును చావుతప్పి బ్రతికిరి. ఇంక పూర్ణముగా స్వస్థత నొందలేదు. బ్రాహ్మణుని ఆనమానముమీద పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. విషము: తీసిన కాశీ త్రాగిన వెనుక కక్కించిన వీరములను తనిఖీకై మరరాగు పంపిరిని విచరచుచున్నది.

మృణినిపాలిటీ.

మాపట్టణమునందు మృణినిపాలి వెట్టి 4 సంవత్సరములైనను అధికారవర్ణమువారిచేతనే పరిపాలింపబడుచున్నది. వెద్దాపురపు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారే చెర్రేకుగా నుంటువచ్చిరి. వీరిపట్టణమున నున్నంత కాలము (Non-Official) అనధికారి కేదవని రాదని ప్రజలు భయపడిరి. కాని వైవకాత్తుక పలు నాయకుగారి కిచ్చట నుండి బదిలీగుటచేత, పింగళి కృష్ణారావుగారును సొక స్వామి వాది కీ పద వియ్యు సంగబడినది. పురపరిపాలక స్వాతంత్ర్యము మెసంగి నందులకు సర్కారువారికి మేయందరము వందనము లర్పించుచు న్నారము. పలునాయకు గారు బ్రహ్మక్షేమ లియ్య, గోదావరిజిల్లాలో కలిగిన బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మజేతర కలతలయందు పాల్గొనియు అనేకులభిప్రాయపడుచున్నారుగాని, నిక్కముగా ఆ యన యాజమాన్యముక్రింద మామనిసిపాలిటీ విస్తారమభివృద్ధి నొందినసంగతి నిస్సంశయము. 'చేవును ఆయనను రక్షించుగాక' యని ప్రార్థించు చున్నాము.

హిందూమతసభ.

హిందూమతప్రబోధకు లగు శ్రీ ప్రభాకర ఉమా మహేశ్వర శాస్త్రిపండితుల వారు వారమురోజుల నుండి ఇచ్చటకుతిమను గూర్చి అత్యున్నతముగా నుపన్యసించుచున్నారు. హిందువుల నేకులుచేరి, ఆర్ష మతసభ యను సొక సంఘమును స్థాపించిరి. విద్యార్థులు హిందూమతబోధనమున పేర నొకటి స్థాపించిరి. వారికిఖర్చులకై 116 రు రూపాయిలు కట్టుమును గ్రామస్థు లొసంగి సన్మార్పించిరి. — ఒక విశేషము.

నరసన్న పేట తాలూకాయందు వారపు సంత చాల వెద్దదని ఒకటి వ్రాయుచున్నారు. ఈ సంతకు 80-40 మైళ్ల దూరమునండి గూడ సరకులు వచ్చును. నరసన్న పేటయందు గాని, చుట్టుపట్ల గ్రామముల యందుగాని దినమువారి బజారు లేని కారణముచేత, వారమునకొకసారే సామగ్రిలను కొనుక్కొనవలసి యుండుటవలన వేలకొలది జనులు సంతకువచ్చురు. సంతయందు చాలకాలమునండి యొక చెడుమామూలు గలదు. సర్కారు ఉద్యోగులు సంతివాడు ప్రతికూలమునకు బోయి అక్కడ ముచ్చుచుండు సరకులో కొంతభాగమును మూల్యము నియంత్రింపబడుటవలన తీసికొందురట. కుటుంబసామగ్రిమునకై దుకాణము వెట్టుకొనినవారివద్ద బలవంతముగ నేమి దీసికొనినను వారి కెంతిరుణులుగ నుండునో చెప్పి నక్కరలేదు. స్థితిగతులు మా సముక తెచ్చు వారిదర్శాపులోనికిగూడ వెళ్లినదని వినుచున్నాను. వారయినను తమ దయార్ద్రదృష్టిని నోరు లేని దుకాణదారుల ఇబ్బందులను తీర్చుటకు ప్రార్థితులు.

